

ACFC/SR/II(2005)001
Appendices 8 to 18
Slovak version

**SECOND REPORT SUBMITTED BY THE SLOVAK REPUBLIC
PURSUANT TO ARTICLE 25, PARAGRAPH 2
OF THE FRAMEWORK CONVENTION FOR
THE PROTECTION OF NATIONAL MINORITIES**

(Received on 3 January 2005)

Príloha č. 8

270/1995 Z. z.

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 15. novembra 1995

o štátnom jazyku Slovenskej republiky

Zmena: 260/1997 Z. z. Zmena: 5/1999 Z. z. Zmena: 184/1999 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky, vychádzajúc zo skutočnosti, že slovenský jazyk je najdôležitejším znakom osobitosti slovenského národa, najvzácnejšou hodnotou jeho kultúrneho dedičstva a výrazom suverenity Slovenskej republiky aj všeobecným dorozumievacím prostriedkom jej občanov, ktorý zabezpečuje ich slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach 1) na území Slovenskej republiky, uzniesla sa na tomto zákone:

1) Čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

§ 1

Úvodné ustanovenie

- (1) Štátnym jazykom na území Slovenskej republiky je slovenský jazyk. 2)
(2) Štátny jazyk má prednosť pred ostatnými jazykmi používanými na území Slovenskej republiky.
(3) Zákon neupravuje používanie liturgických jazykov. Používanie týchto jazykov upravujú predpisy cirkví a náboženských spoločností. 3)
(4) Zákon neupravuje používanie jazykov národnostných menšín a etnických skupín. Používanie týchto jazykov upravujú osobitné zákony. 4)

2) Čl. 6 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

4) Napríklad zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, Občiansky súdny poriadok, zákon č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. o Slovenskej televízii v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. o Slovenskom rozhlase v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 191/1994 Z.z. o označovaní obcí v jazyku národnostných menšín.

§ 2

Štátny jazyk a jeho ochrana

(1) Štát

a) utvára v školskom, vedeckom a informačnom systéme také podmienky, aby si každý občan Slovenskej republiky mohol osvojiť a používať štátny jazyk slovom aj písmom,

b) sa stará o vedecký výskum štátneho jazyka, jeho historického vývinu, o výskum miestnych a sociálnych nárečí, o kodifikáciu štátneho jazyka a o zvyšovanie jazykovej kultúry.

(2) Kodifikovanú podobu štátneho jazyka vyhlasuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo kultúry") na návrh odborných slovakistických jazykovedných pracovníkov.

(3) Akýkoľvek zásah do kodifikovanej podoby štátneho jazyka v rozpore s jeho zákonitosťami je neprípustný.

§ 3

Používanie štátneho jazyka v úradnom styku

(1) Štátne orgány a štátne organizácie, orgány územnej samosprávy a orgány verejnoprávných ustanovizní 5) (ďalej len "verejnoprávny orgán") pri výkone svojich pôsobností povinne používajú štátny jazyk na celom území Slovenskej republiky. Preukázanie primeranej znalosti štátneho jazyka slovom i písmom je podmienkou prijatia do pracovného pomeru alebo do obdobného pracovného vzťahu a predpokladom na vykonávanie dohodnutej práce v určenej pracovnej činnosti vo verejnoprávnom orgáne.

(2) Zamestnanci a funkcionári verejnoprávných orgánov, zamestnanci dopravy a spojov, ako aj príslušníci ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov a požiarnych zborov používajú v úradnom styku štátny jazyk.

(3) V štátnom jazyku sa

a) vydávajú zákony, nariadenia vlády a ostatné všeobecné záväzné právne predpisy vrátane predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutia a iné verejné listiny okrem vysvedčení vydávaných školami, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostných menšín alebo v cudzom jazyku; 5a) spôsob vydávania takých vysvedčení ustanovuje osobitný predpis, 5b)

b) uskutočňujú rokovania verejnoprávných orgánov,

c) vedie celá úradná agenda (matriky, zápisnice, uznesenia, štatistiky, evidencie, bilancie, úradné záznamy, informácie určené pre verejnosť a pod.) a agenda cirkví a náboženských spoločností určená pre verejnosť,

d) uvádzajú úradné názvy obcí a ich častí, označenia ulíc a iných verejných priestranstiev, iné zemepisné názvy, ako aj údaje na štátnych mapových dielach vrátane katastrálnych máp; označovanie obcí v iných jazykoch upravuje osobitný zákon, 6)

e) vedú kroniky obcí. Prípadné inojazyčné znenie je prekladom zo štátneho jazyka.

(4) Verejnoprávne orgány a nimi zriadené organizácie sú povinné používať štátny jazyk vo všetkých informačných systémoch i vo vzájomnom styku.

(5) zrušený od 4.10.1997

(6) Každý občan Slovenskej republiky má právo na bezplatnú úpravu svojho mena 7) a priezviska do slovenskej pravopisnej podoby.

5) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových,

podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

5a) § 3 a 3a zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

5b) § 11 zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov.

6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 191/1994 Z.z.

7) § 7 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku.

§ 4

Používanie štátneho jazyka v školstve

(1) Výučba štátneho jazyka je povinná na všetkých základných školách a stredných školách. Iný ako štátny jazyk je vyučovacím jazykom a skúšobným jazykom v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi. 8)

(2) Pedagogickí pracovníci na všetkých školách a v školských zariadeniach na území Slovenskej republiky s výnimkou zahraničných pedagógov a lektorov sú povinní ovládať a používať štátny jazyk slovom aj písmom.

(3) Celá pedagogická dokumentácia sa vedie v štátnom jazyku okrem pedagogickej dokumentácie, ktorá sa vedie v školách podľa osobitných predpisov; 8a) spôsob vedenia pedagogickej dokumentácie v týchto školách ustanovujú osobitné predpisy. 8b)

(4) Učebnice a učebné texty používané vo výchovno-vzdelávacom procese v Slovenskej republike sa vydávajú v štátnom jazyku okrem učebníc a učebných textov na výučbu v jazyku národnostných menšín, etnických skupín a iných cudzích jazykov. Ich vydávanie a používanie upravujú osobitné predpisy. 9)

(5) Ustanovenia odsekov 1, 2 a 4 sa nevzťahujú na používanie štátneho jazyka pri výučbe na vysokých školách, pri výučbe iných jazykov alebo pri výchove a vzdelávaní v inom jazyku ako štátnom jazyku 8) ani na používanie učebníc a učebných textov pri výučbe na vysokých školách.

8) § 3 a 3a zákona č. 29/1984 Zb. v znení zákona č. 171/1990 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 230/1994 Z.z.

8a) § 3 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.

8b) § 11a zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

9) § 40 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 282/1994 Z.z. o používaní učebníc a učebných textov.

§ 5

Používanie štátneho jazyka v hromadných informačných prostriedkoch, na kultúrnych podujatiach a na verejných zhromaždeniach

(1) Vysielanie v rozhlase a televízii sa na celom území Slovenskej republiky uskutočňuje v

štátnom jazyku. Výnimkou sú

- a) inojazyčné rozhlasové relácie a inojazyčné televízne relácie skladajúce sa z audiovizuálnych diel a ostatných zvukovo-obrazových záznamov s titulkami v štátnom jazyku alebo inak spĺňajúcich požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka,
- b) cudzojazyčné vysielanie Slovenského rozhlasu pre zahraničie, televízne a rozhlasové jazykové kurzy a relácie s príbuzným zameraním,
- c) hudobné relácie s pôvodnými textami.

Vysielanie v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín upravujú osobitné predpisy. 10)

(2) Inojazyčné audiovizuálne diela určené deťom do 12 rokov musia byť dabované do štátneho jazyka.

(3) Prevádzkovatelia rozhlasového a televízneho vysielania, hlásatelia, moderátori a redaktori sú povinní používať vo vysielaní štátny jazyk.

(4) Vysielanie regionálnych alebo lokálnych televíznych staníc, rozhlasových staníc a rozhlasových zariadení sa zásadne uskutočňuje v štátnom jazyku. Iné jazyky sa smú používať pred odvysielaním a po odvysielaní danej relácie v štátnom jazyku.

(5) Periodické publikácie a neperiodické publikácie sa vydávajú v štátnom jazyku. Vydávanie inojazyčnej tlače upravuje osobitný predpis. 11)

(6) Príležitostné tlače určené pre verejnosť, katalógy galérií, múzeí, knižníc, programy kín, divadiel, koncertov a ostatných kultúrnych podujatí sa vydávajú v štátnom jazyku. V prípade potreby môžu obsahovať inojazyčné preklady.

(7) Kultúrne a výchovno-vzdelávacie podujatia sa uskutočňujú v štátnom jazyku alebo v inom jazyku, ak spĺňajú požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka. Výnimkou sú kultúrne podujatia národnostných menšín, etnických skupín, hosťujúcich zahraničných umelcov a hudobné diela s pôvodnými textami. Sprievodné uvádzanie (konferovanie) programov odznie najskôr v štátnom jazyku.

(8) Každý účastník zhromaždenia či prednášky na území Slovenskej republiky má právo predniesť svoj prejav v štátnom jazyku.

10) § 3 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

§ 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

11) Zákon č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch v znení neskorších predpisov.

§ 6

Používanie štátneho jazyka v ozbrojených silách, v ozbrojených zboroch a v požiarnych zboroch

(1) V Armáde Slovenskej republiky, vo vojskách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, v

Policajnom zbore, v Slovenskej informačnej službe, v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v Železničnej polícii Slovenskej republiky a v obecnej polícii sa v služobnom styku používa štátny jazyk.

(2) Celá agenda a dokumentácia ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov a požiarnych zborov sa vedie v štátnom jazyku.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na letectvo počas letovej prevádzky a na medzinárodné aktivity ozbrojených zborov.

§ 7

Používanie štátneho jazyka v súdnom a správnom konaní

(1) Vzájomný styk súdov s občanmi, súdne konanie, správne konanie, rozhodnutia a zápisnice súdov a správnych orgánov sa vedú a vydávajú v štátnom jazyku.

(2) Práva osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám alebo práva cudzincov, ktorí neovládajú štátny jazyk, vyplývajúce z osobitných predpisov 12) zostávajú nedotknuté.

12) § 18 Občianskeho súdneho poriadku.

§ 2 ods. 14 zákona č. 141/1961 Zb.

Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov.

§ 8

Používanie štátneho jazyka v hospodárstve, v službách a v zdravotníctve

(1) V záujme ochrany spotrebiteľa je používanie štátneho jazyka povinné pri označovaní obsahu domáceho či dovážaného tovaru, v návodoch na používanie výrobkov, najmä potravín a liečiv, v podmienkach záruky a v iných informáciách pre spotrebiteľa. 13)

(2) Písomné právne úkony v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu sa vyhotovujú v štátnom jazyku.

(3) Finančná a technická dokumentácia, slovenské technické normy, stanovy združení, spolkov, politických strán, politických hnutí a obchodných spoločností sa vyhotovujú v štátnom jazyku.

(4) Celá agenda zdravotníckych zariadení sa vedie v štátnom jazyku. Styk zdravotníckeho personálu s pacientmi sa vedie spravidla v štátnom jazyku; ak ide o občana alebo cudzinca neovládajúceho štátny jazyk, aj v jazyku, v ktorom sa možno s pacientom dorozumieť.

(5) V konaní pred verejnoprávnymi orgánmi o zmluvách upravujúcich záväzkové vzťahy sa uznáva len znenie v štátnom jazyku.

(6) Všetky nápisy, reklamy a oznamy určené na informovanie verejnosti, najmä v obchodoch, na

športoviskách, v pohostinstvách, na uliciach, pri cestách a nad nimi, na letiskách, v autobusových staniach a železničných staniach, vo vozňoch a v prostriedkoch hromadnej dopravy sa musia uvádzať v štátnom jazyku. Môžu byť preložené do iných jazykov, ale inojazyčné texty nasledujú až po rovnako veľkom texte v štátnom jazyku.

13) § 9 ods. 1 a 2 a § 11 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z.z. o potravinách.

§ 9

Dohľad

Ministerstvo kultúry dohliada na dodržiavanie povinností vyplývajúcich z tohto zákona. Ak zistí nedostatky, upozorní na ne právnické osoby a fyzické osoby, v ktorých činnostiach tieto nedostatky zistilo, a je oprávnené žiadať odstránenie protiprávneho stavu.

§ 10

Zrušený od 1.9.1999

§ 11

Spoločné a prechodné ustanovenia

(1) Používanie vžitých inojazyčných názvov, odborných pojmov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré zatiaľ niet v štátnom jazyku vhodného rovnocenného výrazu, nie je týmto zákonom dotknuté.

(2) Za dodržiavanie ustanovení tohto zákona zodpovedajú vedúci verejnoprávnych orgánov a ostatné právnické osoby a fyzické osoby (§ 10 ods. 1).

(3) Náklady na všetky úpravy informačných tabúlí, nápisov a ostatných textov podľa tohto zákona uhrádzajú príslušné úrady a ostatné právnické osoby a fyzické osoby. Tieto úpravy vykonajú do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

(4) Štátnym jazykom sa na účely § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 3 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. a), c), d) a e), § 4, § 5 ods. 5 a 8, § 6 ods. 2 a § 8 ods. 1 až 5 rozumie slovenský jazyk v jeho kodifikovanej podobe (§ 2 ods. 2).

§ 12

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon Slovenskej národnej rady č. 428/1990 Zb. o úradnom jazyku v Slovenskej republike.

§ 13

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 1996 s výnimkou § 10, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 1997.

Nález Ústavného súdu SR č. 260/1997 Z.z. nadobudol účinnosť 4. októbrom 1997.

Zákon č. 5/1999 Z.z. nadobudol účinnosť 21. januárom 1999.

Zákon č. 184/1999 Z.z. nadobudol účinnosť 1. septembrom 1999.

Michal Kováč v.r.

Ivan Gašparovič v.r.

Vladimír Mečiar v.r.

Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k maďarskej národnostnej menšine
tvoria najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov
z 26. mája 2001

Kraj	Okres	Obec	
1. bratislavský	Senec	1.Senec	22,1
		2. Boldog	70,3
		3.Hamuliakovo	55,6
		4. Hrubá Borša	31,7
		5. Hrubý Štúr	74,3
		6. Kalinkovo	37,1
		7. Kostolná pri Dun.	68,8
		8. Malinovo	50,6
		9. Nová Dedinka	28,7
		10.Reca	44,1
		11.Tomášov	55,4
		12.Tureň	77,0
		13.Veľký Biel	41,4
		14.Vlky	77,4
2. trnavský	Dunajská Streda	1. Dunajská Streda	79,7
		2. Báč	67,2
		3. Baka	92,5
		4. Baloň	94,0
		5. Bellova Ves	45,1
		6. Blahová	52,1
		7.Blatná na Ostrove	87,9
		8. Bodíky	96,5
		9. Boheľov	97,8
		10.Čakany	86,3
		11.Čenkovce	90,9
		12.Čiližská Radvaň	95,4
		13.Dobrohošť	91,4
		14.Dolný Bar	82,6
		15.Dolný Štál	94,2
		16.Dunajský Klatov	93,9
		17.Gabčíkovo	90,4
		18.Holice	96,0
		19.Horná Potôň	93,9
		20.Horné Mýto	97,2
		21.Horný Bar	89,2
		22.Hubice	77,2
		23.Hviezdoslavov	45,1
		24.Jahodná	94,0
		25.Janíky	90,3

26.	Jurová	94,1
27.	Kľúčovec	98,1
28.	Kostolné Kračany	92,8
29.	Kraľovičove Krač.	90,2
30.	Kútники	87,4
31.	Kvetoslavov	46,0
32.	Kyselica	78,9
33.	Lehnice	68,9
34.	Lúč na Ostrove	95,7
35.	Macov	56,8
36.	Mad	95,7
37.	Malé Dvorníky	92,5
38.	Medveďov	87,3
39.	Mierovo	82,3
40.	Michal na Ostrove	89,0
41.	Nový Život	85,3
42.	Ňarad	95,1
43.	Ohrady	95,3
44.	Okoč	92,5
45.	Ol'dza	93,8
46.	Orechová Potôň	93,5
47.	Padáň	94,4
48.	Pataš	89,7
49.	Povoda	78,6
50.	Rohovce	87,7
51.	Sap	96,3
52.	Šamorín	66,6
53.	Štvrtek na Ostrove	82,8
54.	Topoľníky	93,0
55.	Trhová Hradská	94,6
56.	Trnávka	81,3
57.	Trstená na Ostrove	93,2
58.	Veľká Paka	55,6
59.	Veľké Blahovo	86,0
60.	Veľké Dvorníky	95,8
61.	Veľký Meder	84,5
62.	Vieska	89,9
63.	Vojka nad Dunajom	87,7
64.	Vrakúň	92,7
65.	Vydrany	85,4
66.	Zlaté Klasy	67,7
1.	Galanta	36,8
2.	Čierna Voda	92,4
3.	Čierny Brod	90,2
4.	Dolné Saliby	78,0
5.	Dolný Chotár	93,3
6.	Horné Saliby	67,0
7.	Jánovce	33,0
8.	Jelka	68,4

Galanta

9. Kajal	70,9
10. Košúty	60,7
11. Kráľov Brod	83,5
12. Matúškovo	64,1
13. Mostová	88,1
14. Sládkovičovo	38,5
15. Tomášikovo	88,0
16. Topoľnica	53,3
17. Trstice	93,7
18. Váhovce	77,1
19. Veľká Mača	84,8
20. Veľké Uľany	71,1
21. Vozokany	83,0

4. nitriansky

Komárno

1. Komárno	60,1
2. Bajč	56,8
3. Bátorové Kosihy	83,4
4. Bodza	92,9
5. Bodzianske Lúky	95,1
6. Brestovec	96,3
7. Búč	93,6
8. Čalovec	73,0
9. Čičov	91,5
10. Dedina mládeže	66,6
11. Holiare	92,9
12. Hurbanovo	50,2
13. Chotin	87,1
14. Imeľ	46,5
15. Iža	72,8
16. Kameničná	78,6
17. Kližská Nemá	92,2
18. Kolárovo	80,8
19. Kravany nad Dunajom	81,0
20. Marcelová	88,5
21. Martovce	90,6
22. Moča	92,0
23. Modrany	85,3
24. Nesvady	59,0
25. Okoličná na Ostrove	88,6
26. Patince	91,4
27. Pribeta	76,6
28. Radvaň nad Dunajom	91,5
29. Sokolce	91,4
30. Svätý Peter	73,6
31. Tôň	88,0
32. Trávník	91,3

	33. Veľké Kosihy	85,6	
	34. Virt	67,5	
	35. Vrbové /Váhom	89,2	
	36. Zemianska Olča	89,8	
	37. Zlatná na Ostrove	90,5	
Levice	1. Bajka	26,7	
	2. Beša		40,2
Levice mesto	3. Bielovce	91,6	
	4. Bory	45,6	
	5. Čata	68,6	
	6. Demnadice	32,3	
	7. Dolné Semerovce	59,3	
	8. Farná	76,8	
	9. Hokovce	46,6	
	10. Hontianska Vrbica	36,9	
	11. Horná Seč	23,1	
	12. Horné Semerovce	54,3	
	13. Horné Turovce	68,0	
	14. Horný Pial	52,2	
	15. Hrkovce	57,8	
	16. Hronovce	48,0	
	17. Ipeľský Sokolec	86,3	
	18. Ipeľské Uľany	89,2	
	19. Jur nad Hronom	41,8	
	20. Keť	93,2	
	21. Hrubáňovo	78,2	
	22. Kukučínov	32,6	
	23. Lontov	70,9	
	24. Máláš	51,4	
	25. Malé Ludince	82,8	
	26. Mýtne Ludany	45,7	
	27. Nýrovce	72,9	
	28. Ondrejovce	35,7	
	29. Pastovce	73,6	
	30. Plašťovce	69,2	
	31. Pohronský Ruskov	61,6	
	32. Sazdice	61,5	
	33. Sikenica	40,4	
	34. Slatina	56,0	
	35. Šahy	62,2	
	36. Šalov	72,6	
	37. Šarovce	46,0	
	38. Tehla	21,3	
	39. Tekovské Lužany	35,4	
	40. Tekovský Hrádok	56,4	
	41. Tupá	34,4	
	42. Turá	60,6	
	43. Veľké Ludince	82,6	
	44. Veľké Turovce	60,7	

	45. Výškovce nad Ipľom	79,4
	46. Vyšné nad Hronom	62,1
	47. Zalaba	85,9
	48. Zbrojníky	32,1
	49. Želiezovce	51,2
	50. Žemliare	71,8
Nitra	1. Bobindol	30,4
	2. Branč	30,7
	3. Čechynce	53,7
	4. Čifáre	43,0
	5. Dolné Obdokovce	69,5
	6. Host'ová	82,5
	7. Jelenec	36,6
	8. Klasov	43,1
	9. Koliňany	59,5
	10. Nitrianske Hrnčiarovce	32,7
	11. Pohranice	59,3
	12. Veľké Chyndice	24,9
	13. Veľký Cetín	79,7
	14. Žirany	62,2
Nové Zámky	1. Nové Zámky	27,5
	2. Andovce	66,8
	3. Bajtava	91,3
	4. Bardoňovo	38,6
	5. Belá	76,5
	6. Bešenov	80,1
	7. Biňa	89,6
	8. Bruty	90,7
	9. Dubník	64,4
	10. Dvory nad Žitavou	71,4
	11. Gbelce	74,3
	12. Chľaba	86,8
	13. Kamenica nad Hronom	78,2
	14. Kamenín	89,9
	15. Kamenný most	90,0
	16. Komoča	84,4
	17. Leľa	86,6
	18. Ľubá	86,9
	19. Malá nad Hronom	93,8
	20. Malé Kosihy	97,1
	21. Mužla	84,7
	22. Nána	75,0
	23. Nová Vieska	88,0
	24. Obid	88,1

		25.Pavlová	94,8
		26.Pozba	77,0
		27.Rúbaň	85,3
		28.Salka	93,1
		29.Sikenička	92,0
		30.Strekov	88,8
		31.Svodin	77,0
		32.Šarkan	85,7
		33.Štúrovo	68,7
		34.Tvrdošovce	71,3
		35.Veľký Kýr	64,3
		36.Zemné	74,7
	Šaľa	1.Diakovce	71,5
		2.Dlhá nad Váhom	71,5
		3.Kráľová nad Váhom	83,1
		4.Neded	62,4
		5.Selice	59,4
		6.Tešedíkovo	82,8
		7.Trnovec nad Váhom	23,9
		8.Vlčany	72,4
		9.Žihárec	75,4
banskobystrický	Zlaté Moravce	1.Ladice	43,7
	Lučenec	1.Belina	90,4
	Lučenec mesto	2.Biskupice	77,6
		3.Boľkovce	25,3
		4.Bulhary	84,3
		5.Čakanovce	71,9
		6.Čamovce	78,1
		7.Fiľakkovo	64,4
		8.Fiľakovské Kováče	55,0
		9.Holiša	55,7
		10.Jeľšovec	34,2
		11.Kalonda	63,6
		12.Mikušovce	26,7
		13.Mučín	29,4
		14.Nitra nad Ipľom	38,5
		15.Panické Dravce	46,1
		16.Pleš	51,3
		17.Prša	90,8
		18.Radzovce	72,1
		19.Rapovce	44,4
		20.Šávoľ	84,1
		21.Šíd	72,0
		22.Šurice	89,8
		23.Trebeľovce	25,3
		24.Trenč	30,1

	25. Veľká nad Ipľom	51,0
	26. Veľké Dravce	73,3
Poltár	1. Nové Hony	21,5
	2. Pinciná	48,3
Revúca	1. Držkovce	68,8
	2. Gemer	83,1
	3. Gemerská Ves	67,5
	4. Gemerský Sad	53,8
	5. Hucin	26,5
	6. Chvalová	39,0
	7. Leváre	84,6
	8. Levkuška	79,8
	9. Licince	57,9
	10. Otročok	72,4
	11. Polina	71,7
	12. Rašice	94,3
	13. Skerešovo	46,4
	14. Tornaľa	62,1
	15. Višňové	52,7
	16. Žiar	74,1
Rimavská Sobota	1. Rimavská Sobota	35,3
	2. Abovce	66,3
	3. Barca	85,5
	4. Bátka	72,3
	5. Belín	32,6
	6. Blhovce	76,9
	7. Cakov	84,4
	8. Číž	71,4
	9. Dolné Zahorany	93,7
	10. Dražice	65,0
	11. Drňa	79,4
	12. Dubno	97,1
	13. Dubovec	82,9
	14. Dulovo	29,9
	15. Figa	43,7
	16. Gemerček	83,8
	17. Gemerské Dechtáre	96,8
	18. Gemerské Michalovce	78,4
	19. Gemerský Jablonec	89,7
	20. Gortva	55,4
	21. Hajnáčka	86,3
	22. Hodejov	64,2
	23. Hodejovec	55,0
	24. Hostice	87,0
	25. Hubovo	88,3
	26. Husiná	77,6
	27. Chanava	88,2
	28. Chrámec	66,2

	29.Ivanice	95,1
	30.Janice	96,2
	31.Jesenské	56,8
	32.Jestice	91,6
	33.Kaloša	77,5
	34.Kesovce	67,8
	35.Konrádovce	77,6
	36.Kráľ	69,6
	37.Lenartovce	78,0
	38.Lenka	63,9
	39.Martinová	67,8
	40.Neporadza	52,6
	41.Nová Bašta	90,3
	42.Ožďany	26,1
	43.Paradovce	52,2
	44.Pavlovce	54,3
	45.Petrovce	96,3
	46.Radnovce	84,9
	47.Rakytník	87,8
	48.Riečka	84,1
	49.Rimavská Seč	88,5
	50.Rimavské Janovce	41,3
	51.Rumince	66,4
	53.Stará Bašta	94,2
	54.Stránske	45,2
	55.Studená	84,0
	56.Sútor	56,8
	57.Šimonovce	92,1
	58.Širkovce	86,0
	59.Štrkovec	84,6
	60.Tachy	96,1
	61.Tomášovce	74,2
	62.Uzovská Panica	63,6
	63.Valice	60,9
	64.Včelince	66,4
	65.Večelkov	95,6
	66.Veľký Blh	69,0
	67.Vieska nad Blhom	96,0
	68.Vlkyňa	96,2
	69.Vyšné Valice	87,6
	70.Zádor	83,2
	71.Žip	85,3
Veľký Krtíš	1.Balog nad Ipľom	87,9
	2.Bátorová	29,1
	3.Bušince	40,2
	4.Čebovce	72,0
	5.Čeláre	35,5
	6.Dolinka	96,7

7. Ďurkovce	63,5
8. Glabušovce	52,3
9. Chrastince	21,3
10. Ipeľské Predmostie	76,8
11. Kamenné Kosihy	70,2
12. Kiarov	73,8
13. Kleňany	92,3
14. Koláre	80,8
15. Kosihovce	34,7
16. Kosihy nad Ipľom	85,3
17. Kováčovce	66,1
18. Lesenica	41,2
19. Muľa	29,7
20. Nenince	77,8
21. Olováry	74,6
22. Opatovská Nová Ves	70,1
23. Sečianky	87,6
24. Seľany	54,1
25. Širákov	76,1
26. Trebušovce	80,8
27. Veľká Čalomija	66,0
28. Veľká Ves nad Ipľom	80,9
29. Veľké Zlievce	24,1
30. Vinica	87,9
31. Vrbovka	83,4
32. Želovce	22,0
1. Buzica	63,5
2. Cestice	47,2
3. Čečejevce	35,7
4. Debrat'	69,1
5. Drienovec	33,5
6. Dvorníky-Včeláre	68,1
7. Háj	85,0
8. Host'ovce	90,1
9. Chorváty	76,3
10. Janík	63,8
11. Komárovce	84,3
12. Milhost'	41,9
13. Mokrance	35,4
14. Moldava nad Bodvou	43,7
15. Nižný Lánec	51,4
16. Peder	81,2
17. Perin-Chym	34,1
18. Rešica	90,5
19. Turňa nad	43,6

8. košický

Košice-okolie

	Bodvou	
	20. Turnianska Nová Ves	90,9
	21. Zádiel	86,6
	22. Žarnov	74,9
Michalovce	1. Beša	92,6
	2. Budince	68,2
	3. Čičarovce	93,6
	4. Drahnov	58,3
	5. Ižkovce	92,5
	6. Kapušianske Kľačany	73,6
	7. Krišovská Liesková	78,6
	8. Malé Raškovce	50,8
	9. Maťovské Vojkovce	85,7
	10. Oborin	69,3
	11. Ptrukša	95,2
	12. Ruská	93,7
	13. Veľké Kapušany	57,0
	14. Veľké Raškovce	83,6
	15. Veľké Slemence	97,0
	16. Vojany	70,3
	17. Zemplínske Kopčany	36,2
Rožňava	1. Rožňava	26,8
	2. Ardovo	69,5
	3. Bohúňovo	87,2
	4. Bôrka	53,8
	5. Bretka	81,9
	6. Brztotín	40,0
	7. Čoltovo	70,5
	8. Čučma	48,8
	9. Dlhá Ves	86,7
	10. Drnava	71,3
	11. Gemerská Hôrka	63,1
	12. Gemerská Panica	46,8
	13. Hrhov	90,1
	14. Hrušov	88,6
	15. Jablonov nad Turňou	86,7
	16. Jovice	77,3
	17. Kečovo	91,9
	18. Kováčová	89,5
	19. Krásnohorská Dlhá Lúka	87,7
	20. Krásnohorské Podhradie	47,2
	21. Kružná	81,1

22.Kunova Teplica	41,2
23.Lipovník	85,6
24.Lúčka	87,7
25.Meliata	74,4
26.Pašková	75,5
27.Plešivec	49,2
28.Rudná	41,8
29.Silica	89,0
30.Silická Brezová	73,4
31.Silická Jablonica	97,2
32.Slavec	62,7

Trebišov

1.Bačka	96,3
2.Bara	69,9
3.Biel	75,5
4.Boľ	86,2
5.Borša	50,3
6.Boľany	71,9
7.Brehov	43,5
8.Černocho	77,2
9.Čierna	89,6
10.Čierna nad Tisou	60,1
11.Dobrá	85,2
12.Klin nad Bodrogom	60,0
13.Kráľovský Chlmec	76,9
14.Ladmovce	86,8
15.Leles	75,5
16.Malé Trakany	87,9
17.Malý Horeš	95,6
18.Malý Kamenec	94,0
19.Poľany	83,0
21.Pribeník	78,9
22.Rad	75,9
23.Sirnik	24,1
24.Solníčka	87,6
25.Somotor	69,2
26.Strážne	92,1
27.Streda nad Bodrogom	60,0
28.Svätá Mária	87,5
29.Svätuša	95,4
30.Svinice	89,0
31.Veľké Trakany	83,0
32.Veľký Horeš	84,1
33.Veľký Kamenec	88,7
34.Viničky	62,6
35.Vojka	86,9
36.Zatin	84,1
37.Zemplín	64,2

**Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k rómskej národnostnej menšine tvoria
najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov
z 26. mája 2001**

Nitriansky kraj

Okres Levice:

1. Dolné Semerovce. 20,0%

Banskobystrický kraj

Okres Brezno

1. Valkovňa 34,1 %

Okres Revúca

1. Držkovce 22,2 %

2. Hucín 50,1%

3. Rybník 31,5 %

Okres Rimavská Sobota

1. Dulovo 65,2%

2. Neporadza 24,6%

3. Pavlovce 25,9%

Okres Veľký Krtíš

1. Čelovce 24,7%

Prešovský kraj

Okres Bardejov

1. Nižný Tvarožec 25,3%

Okres Kežmarok

1. Jurské 84,0%

2. Malý Slavkov 21,7%

3. Podhorany 54,5%

4. Rakúsy 27,6%

5. Stráne pod Tatrami 20,3%

6. Toporec 30,5%

7. Veľká Lomnica 22,1%

Okres Prešov

1. Červenica 31,2%

2. Hermanovce 21,3%

3. Mirkovce 61,2%

4. Svinia 27,1%

Okres Sabinov

1. Olejníkov 37,8%

2. Ostrovany 43,9%

Okres Stropkov	1. Miková	27,7%
Okres Svidník	1. Kružlová	21,0%
Okres Vranov nad Topľou	1. Banské	23,1%
	2. Čaklov	31,3%
	3. Čičava	48,8 %
	4. Hlinné	21,5 %
	5. Prosačov	41,5%
	6. Soľ	22,7%
	<i>Košický kraj</i>	
Okres Gelnica	1. Nálepko	27,6%
	2. Richnava	26,3%
	3. Závadka	22,3%
	<i>Košice II</i>	
	1. Luník IX	44,0%
	<i>Košice okolie</i>	
	1. Hačava	28,2%
	2. Kecerovce	61,8%
	3. Nižný Lanec	24,9%
	4. Veľká Ida	31,6%
	5. Vtáčkovce	50,8%
Okres Michalovce	1. Budince	23,4%
	2. Iňačovce	31,8%
	3. Laškovce	42,1%
	4. Pavlovce nad Uhom	23,5%
Okres Rožňava	1. Bôrka	32,3%
	2. Henckovce	20,4%
	3. Krásnohorské Podhradie	28,1%
Okres Spišská Nová Ves	1. Arnutovce	29,1%
	2. Letanovce	20,5%
	3. Poráč	23,8%
	4. Žehra	26,3%
Okres Trebišov	1. Egreš	24,3%
	2. Lastovce	37,7%
	3. Zbehňov	26,7%

Príloha č. 11

**Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k rusínskej národnostnej
menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania
obyvateľov, domov a bytov 26. mája 2001**

Okres, obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu		
		rusínska národnosť počet	v %
Okres Bardejov			
Becherov	274	133	48,5
Chmeľová	405	166	41,0
Jedlinka	86	29	33,7
Mikulášová	153	50	32,7
Ondavka	37	18	48,6
Regetovka	14	8	57,1
Šarišské Čierne	345	73	21,2
Vyšná Polianka	124	45	36,3
Vyšný Tvarožec	136	61	44,9
Okres Humenné			
Nechválova Polianka	135	36	26,7
Nižná Jablonka	180	37	20,6
Prituľany	67	55	82,1
Ruská Kajňa	150	34	22,7
Ruská Poruba	285	178	62,5
Vyšná Jablonka	84	32	38,1
Závada	84	60	71,4
Okres Medzilaborce			
Brestov nad Laborcom	68	49	72,1
Čabalovce	349	150	43,0
Čabiny	430	195	45,3
Čertižné	421	273	64,8
Habura	497	308	62,0
Kalinov	312	126	40,4
Krásny Brod	405	234	57,8
Medzilaborce	6 741	2 303	34,2
Ňagov	431	356	82,6
Ol'ka	351	202	57,5
Olšinkov	41	16	39,0
Palota	183	64	35,0
Radvaň nad Laborcom	602	139	23,1
Repejov	173	87	50,3
Rokytovce	191	119	62,3
Roškovce	237	48	20,3
Sukov	153	54	35,3

Svetlice	175	46	26,3
Valentovce	42	24	57,1
Volica	347	98	28,2
Výrava	144	72	50,0
Zbojné	214	59	27,6
Zbudská Belá	161	99	61,5

Okres Snina

Čukalovce	143	82	57,3
Hostovice	378	85	22,5
Kalná Roztoka	630	172	27,3
Klenová	535	176	32,9
Osadné	233	58	24,9
Parihuzovce	28	11	39,3
Pčoliné	621	167	26,9
Runina	91	62	68,1
Ruská Volová	139	66	47,5
Topoľa	226	94	41,6
Ubl'a	881	176	20,0
Ulič	1 078	227	21,1

Okres Stará Ľubovňa

Čirč	1 118	373	33,4
Ruská Voľa nad Popradom	115	32	27,8
Stráňany	207	51	24,6
Údol	431	121	28,1

Okres Stropkov

Brusnica	351	112	31,9
Bystrá	38	18	47,4
Havaj	406	144	35,5
Jakušovce	58	14	24,1
Kožuchovce	67	20	29,9
Malá Poľana	121	57	47,1
Miková	173	66	38,2
Potôčky	75	19	25,3
Staškovce	281	59	21,0
Vladiča	75	40	53,3
Vojtovce	116	32	27,6

Okres Svidník

Belejovce	18	11	61,1
Cigla	88	19	21,6
Dobroslava	41	14	34,1
Dubová	243	69	28,4
Havranec	10	4	40,0
Jurkova Voľa	84	34	40,5
Kečkovce	230	56	24,3
Korejovce	70	19	27,1

Krajná Bystrá	335	72	21,5
Krajná Porúbka	58	40	69,0
Krajné Čierno	84	34	40,5
Medvedie	62	21	33,9
Miroľa	85	17	20,0
Nižná Jedľová	80	32	40,0
Nižná Pisaná	98	23	23,5
Nižný Mirošov	249	66	26,5
Nižný Orlík	260	71	27,3
Nová Polianka	62	17	27,4
Pstriná	70	29	41,4
Roztoky	294	69	23,5
Šarbov	9	4	44,4
Vagrinec	134	30	22,4
Vápeník	52	24	46,2
Vyšná Jedľová	173	87	50,3
Vyšná Pisaná	80	41	51,3
Vyšný Mirošov	604	185	30,6

**Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k ukrajinskej národnostnej
menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania
obyvateľov, domov a bytov 26. mája 2001**

Okres, obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu		
		ukrajinská národnosť	%
Okres Bardejov			
Ondavka	37	9	24,3
Šarišské Čierne	345	93	27,0
Okres Medzilaborce			
Oľšinkov	41	16	39,0
Okres Snina			
Runina	91	23	25,3
Ruský Potok	161	39	24,2
Okres Stará Ľubovňa			
Jarabina	834	243	29,1

**Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k nemeckej národnostnej
menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania
obyvateľov, domov a bytov 26. mája 2001**

Okres, obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu		
		nemecká národnosť	%
Slovenská republika	5379455	5405	0,1
Krahule	144	35	24,3

**Zoznam obcí,
v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k chorvátskej národnostnej menšine
tvoria najmenej 20 % obyvateľov podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov
26. mája 2001**

Okres, obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu		
		chorvátska národnosť	%
Bratislava - Jarovce	1 199	244	20,4

**Prehľad škôl a školských zariadení s vyučovaním jazykov národností
v školskom roku 2003/2004**

Materské školy				
Deti v MŠ podľa národnosti:				
česká, moravská, sliezka		50		
slovenská		137283		
ukrajinská		111		
rusínska		99		
maďarská		11581		
poľská		17		
nemecká		13		
rómska		1192		
iná		133		
cudzinci		239		
Spolu v SR		150718		
Celkový počet detí v MŠ v SR:		150718		

2. ZÁKLADNÉ ŠKOLY			
a) štátne			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	1980	23854	516227
maďarský	248	1978	36520
slovensko-maďarský	35		
ukrajinský	6	45	458
slovensko-ukrajinský	2		
nemecký	1	4	44
Spolu v SR	2272	25881	553249
b) súkromné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	10	34	414
iný	1	8	89
Spolu v SR	11	42	503
c) cirkevné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	92	1123	24189
maďarský	12	71	1070
Spolu v SR	104	1194	25259
Spolu ZŠ v SR	2387	27117	579011
Žiaci ZŠ podľa národnosti:			
česká, moravská, sliezská		858	
slovenská		527495	
ukrajinská		490	
rusínska		239	
maďarská		45352	
poľská		49	
nemecká		77	
rómska		3072	
iná		472	
cudzinci		907	
Spolu v SR		579011	
Celkový počet žiakov ZŠ v SR:		579011	

3. GYMNÁZIÁ			
a) štátne			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	120	2512	77674
slovenský - bilingválne	18		
maďarský	11	196	5243
slovensko-maďarský	8		
ukrajinský	1	7	155
Spolu v SR	158	2715	83072
b) súkromné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	15	131	3077
slovenský - bilingválne	2		
maďarský	1	5	114
iný	1	4	49
Spolu v SR	19	140	3240
c) cirkevné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	37	422	13033
slovenský - bilingválne	4		
maďarský	5	31	712
Spolu v SR	46	453	13745
Spolu gymnázií v SR	223	3308	100057
Študenti gymnázií podľa národnosti:			
česká, moravská, sliezska		280	
slovenská		91918	
ukrajinská		125	
rusínska		101	
maďarská		7219	
poľská		16	
nemecká		45	
rómska		5	
iná		125	
cudzinci		223	
Spolu v SR		100057	
Celkový počet študentov v gymnáziách v SR:			100057

4. STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY			
a) štátne			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	215	2894	83656
slovensko-ukrajinský	1	4	71
maďarský	4	145	3797
slovensko-maďarský	16		
Spolu	236	3043	87524
b) súkromné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	27	141	3112
maďarský	4	19	324
slovensko-maďarský	1		
Spolu	32	160	3436
c) cirkevné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	11	87	2393
Spolu v SR	11	87	2393
Spolu SOŠ v SR	279	3290	93353
Študenti SOŠ podľa národnosti:			
česká, moravská, sliezská		204	
slovenská		86508	
ukrajinská		77	
rusínska		45	
maďarská		6226	
poľská		3	
nemecká		18	
rómska		114	
iná		46	
cudzinci		112	
Spolu v SR		93353	
Celkový počet študentov v SOŠ v SR:			93353

5. STREDNÉ ODBORNÉ UČILIŠTIA A UČILIŠTIA			
a) štátne			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	227	2869	70 042
maďarský	2	20	407
slovensko-maďarský	18	227	4 551
Spolu v SR	247	3116	75 000
b) súkromné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	11	121	2 981
maďarský	5	58	1 127
Spolu v SR	16	179	4 108
c) cirkevné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský	5	42	1 045
Spolu v SR	5	42	1 045
Spolu SOU a U v SR	268	3 337	80 153
Študenti SOU a U podľa národnosti :			
česká, moravská, sliezská		151	
slovenská		73 632	
ukrajinská		51	
rusínska		25	
maďarská		6 157	
poľská		3	
nemecká		9	
rómska		53	
iná		16	
cudzinci		56	
Spolu v SR		80 153	
Celkový počet študentov v SOU a U v SR:			80153
Celkový počet študentov v SŠ v SR:			273563
Celkový počet žiakov ZŠ v SR:			579011
Spolu žiaci v ZŠ a SŠ v SR:	852574		

6. ŠPECIÁLNE ŠKOLY			
a) štátne			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský - MŠ a ZŠ	315	2875	24864
slovenský - SŠ	82	564	5177
maďarský- MŠ, ZŠ	12	166	1408
slovensko-maďarský/ MŠ, ZŠ	18		
maďarský- SŠ	1	7	71
slovensko-maďarský ŠŠ	2		
Spolu v SR	430	3612	31520
b) súkromné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský - MŠ, ZŠ	2	5	46
slovenský - SŠ	1	1	6
Spolu v SR	3	6	52
c) cirkevné			
Vyučovací jazyk školy	Počet škôl	Počet tried	Počet žiakov
slovenský- MŠ,ZŠ	9	59	467
Spolu	9	59	467
Spolu špec. školy v SR	442	3677	32039
Žiaci špeciálnych škôl podľa národnosti:			
česká, moravská, sliezka		56	
slovenská		27734	
ukrajinská		6	
rusínska		0	
maďarská		2019	
poľská		3	
nemecká		0	
rómska		2190	
iná		13	
cudzinci		18	
Spolu v SR		32039	
Celkový počet žiakov ŠŠ v SR:		32039	

**Dohoda
medzi
vládou Slovenskej republiky
a
vládou Maďarskej republiky
o spolupráci v oblasti kultúry, školstva, vedy, športu a mládeže**

Vláda Slovenskej republiky a vláda Maďarskej republiky (ďalej len “zmluvné strany”)

- v súlade so Zmluvou o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou podpísanou v Paríži 19. marca 1995 a so zreteľom na odporúčania príslušných zmiešaných komisií zriadených v záujme napomáhať vykonávanie tejto zmluvy,
- v presvedčení, že rozvoj vzťahov v oblasti kultúry, školstva, vedy, športu a mládeže napomáha lepšie porozumenie medzi národmi a podporuje trvalú spoluprácu medzi štátmi,
- so želaním upevňovať osobitnými prostriedkami kultúry, vedy, školstva a športu vzájomné porozumenie, priateľstvo a dôveru medzi oboma štátmi, ich národmi a národnosťami,
- v súlade s cieľmi a princípmi obsiahnutými v medzinárodných dokumentoch prijatých oboma štátmi, v úsilí napomáhať zblížovanie svojich národov a zároveň aj kultúrnu integráciu Európy spoluprácou v oblasti kultúry, vzdelávania, vedy, športu a mládeže, so zachovaním spoločného kultúrneho dedičstva a jeho ďalším rozvíjaním,
- vedené úsilím zabezpečiť porovnateľné plnohodnotné zachovanie a rozvoj života maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike, pripisujúc osobitný význam vzájomne vyváženému uspokojovaniu duchovných, vzdelávacích a kultúrnych potrieb menšín,

dohodli sa takto:

Článok 1

Zmluvné strany budú vzájomne rozvíjať a upevňovať priamu a všestrannú spoluprácu zahŕňajúcu pravidelnú výmenu skúseností a informácií v oblasti kultúry, umenia, školstva, vedy, informácií a využitia masovokomunikačných prostriedkov, telesnej výchovy a športu, ako aj kontaktov medzi mládežou.

V záujme účinnejšej spolupráce budú zmluvné strany podporovať už existujúce priame vzťahy a napomáhať nadviazanie ďalších stykov v štátnej, neštátnej, občianskej, samosprávnej, cirkevnej a inej oblasti.

Článok 2

Zmluvné strany budú podporovať lepšie vzájomné spoznávanie kultúrnych a umeleckých hodnôt svojich štátov, spoluprácu a výmenu vo všetkých oblastiach kultúry, osvetu, profesionálneho a amatérskeho umenia založenú na vzájomných záujmoch a výhodách.

Zmluvné strany budú podporovať:

- 1) spoluprácu umeleckých inštitúcií a agentúr, zväzov a organizácií vydavateľov a distribútorov kníh, knižníc, kultúrnych domov, múzeí, galérií, pamiatkových ústavov, tvorivých umelcov, odborníkov umenia a osvety, ďalej mimovládnych organizácií činných v oblastiach, ktoré sú predmetom tejto dohody a ďalej výmenu odborníkov, skúseností a dokumentov vo všetkých oblastiach kultúry,
- 2) výmenu profesionálnych a amatérskych umelcov, sólistov a umeleckých súborov, speváckych zborov, orchestrov, divadelných a ďalších súborov na nekomerčnom a/alebo komerčnom základe, vysielanie zástupcov na kultúrne festivaly, súťaže, prehliadky, konferencie, medzinárodné stretnutia, umelecké podujatia, tvorivé dielne usporiadené druhou zmluvnou stranou a do porôt medzinárodných súťaží organizovaných v druhom štáte,
- 3) výmenu výstav fotografických dokumentov, umeleckých periodických a neperiodických publikácií, filmov a iných nosičov informácií, partitúr, zvukových a zvukovo-obrazových nosičov medzi kultúrnymi inštitúciami,
- 4) spoluprácu medzi vydavateľstvami a distribučnými podnikmi,
- 5) spoločné organizovanie kultúrnych podujatí na vopred dohodnuté témy,
- 6) uvádzanie diel dramatického, hudobného, speváckeho, tanečného, audiovizuálneho a výtvarného umenia v príslušných inštitúciách štátu druhej zmluvnej strany na komerčnom a/alebo nekomerčnom základe,
- 7) prekladanie a vydávanie najvýznamnejších literárnych a vedeckých diel autorov zo štátu druhej zmluvnej strany.

Článok 3

Zmluvné strany budú podporovať činnosť Slovenského inštitútu v Budapešti a Kultúrneho inštitútu Maďarskej republiky v Bratislave. O činnosti oboch stredísk uzatvoria osobitnú dohodu.

Článok 4

Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu medzi inštitúciami zabezpečujúcimi zachovanie, ochranu, výskum a prezentáciu kultúrneho dedičstva oboch štátov. Zmluvné strany posúdia vzájomné požiadavky na vrátenie alebo výmenu predmetov kultúrneho dedičstva.

Zmluvné strany budú spolupracovať s cieľom zamedziť protiprávny vývoz, dovoz a držbu kultúrnych hodnôt.

Článok 5

Zmluvné strany budú podporovať ďalšie spoznávanie kultúrnych hodnôt štátu druhej zmluvnej strany a budú spolupracovať v oblasti ochrany autorských práv a ďalšieho zdokonaľovania systému šírenia kultúrnych hodnôt.

Článok 6

Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu medzi archívami, múzeami, galériami a knižnicami a umožnia prístup vedcom a bádateľom štátu druhej zmluvnej strany k fondom a zbierkam týchto inštitúcií.

Článok 7

Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu na komerčnom a / alebo nekomerčnom základe v oblasti audiovizuálneho umenia medzi filmovými archívami, distribútormi, produkciou filmov a kinematografickými inštitúciami, pri vypracúvaní koprodukčných projektov, výmene filmov, vzájomnej účasti na medzinárodných festivaloch organizovaných v štáte druhej zmluvnej strany a pri výmene filmových plagátov, odborných časopisov a publikácií.

Článok 8

Zmluvné strany budú podporovať vzájomnú spoluprácu v oblasti audiovizuálneho vysielania výmenou rozhlasových a televíznych programov, výmenou a akreditáciou rozhlasových a televíznych spravodajcov a reportérov.

Zmluvné strany budú napomáhať poskytovanie vzájomne širšieho priestoru na prezentáciu maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike a informácií o nich vo verejnoprávnom rozhlase a televízii štátov oboch zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť lepšie vzájomné spoznávanie, porozumenie a dôveru medzi oboma štátmi a ich občanmi.

Článok 9

Zmluvné strany pripisujú osobitný význam uspokojovaniu duchovných, vzdelávacích a kultúrnych potrieb maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike, preto budú:

- 1) podporovať vzájomnú výmenu informácií o stave a podmienkach rozvoja kultúry, vzdelávania, identity a jazyka menšín žijúcich v štátoch oboch zmluvných strán,
- 2) *vzájomne zabezpečiť rozvoj školských a vzdelávacích možností maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike v materinskom jazyku a výučbu materinského jazyka; Vzájomne prijímú všetky právne, administratívne a ďalšie opatrenia, aby sa uvedené národnostné menšiny v ich štátoch mohli v rámci systému štátnych a neštátnych výchovno-vzdelávacích a kultúrnych inštitúcií oboch štátov učiť a vzdelávať v materiskom jazyku bez ujmy na výučbe štátneho jazyka, respektíve úradného jazyka a výučbe v ňom,*
- 3) podporovať vytváranie školských a kultúrnych organizácií a inštitúcií, nadácií a združení uvedených národnostných menšín a podľa svojich možností finančne podporovať ich činnosť a prevádzku aj zo štátneho rozpočtu

- 4) podporovať činnosť občianskych organizácií a národnostných zväzov, ktoré slúžia rozvoju kultúrnych stykov medzi oboma štátmi,
- 5) v oboch štátoch zapájať do prerokovania otázok národnostného školstva a kultúry zástupcov legitímnych organizácií národnostných menšín.

Článok 10

- 1) Zmluvné strany budú podporovať v rámci svojich výchovno-vzdelávacích systémov činnosť a prevádzku školských a výchovných inštitúcií zabezpečujúcich výučbu jazyka alebo výučbu v jazyku maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike a ich národnostných kultúrnych inštitúcií.
- 2) Zmluvné strany budú umožňovať v rámci svojich výchovno-vzdelávacích systémov, v jazykoch oboch národnostných menšín, prípravu a ďalšie vzdelávanie učiteľov pre školy s vyučovacím jazykom maďarským v Slovenskej republike a pre školy s vyučovacím jazykom slovenským a školy s vyučovaním slovenského jazyka v Maďarskej republike, ďalej prípravu príslušných odborníkov pre povolania, ktoré slúžia na zachovanie identity oboch národnostných menšín.
- 3) Zmluvné strany budú vzájomne podporovať zachovanie a zveľaďovanie kultúrnych tradícií, pamätníkov, pamätných miest, kultúrnych hodnôt a kultúrnych pamiatok maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike.
- 4) Zmluvné strany súhlasia s tým, aby menšinovým školským a kultúrnym inštitúciám pôsobiacim na území ich štátov poskytovala druhá zmluvná strana učebné, metodické a vedecké materiály, názorné pomôcky, nosiče zvuku a obrazu, vedeckú a krásnu literatúru formou daru.

Článok 11

Zmluvné strany budú podporovať zriadenie, činnosť a prevádzku výskumno-dokumentačnej inštitúcie zaoberajúcej sa výskumom spôsobu života a kultúry maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike a činnosť a prevádzku Slovenského výskumného ústavu v Békešskej Čabe zaoberajúceho sa výskumom spôsobu života a kultúry slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike.

Článok 12

Zmluvné strany uzatvoria osobitnú dohodu o vedecko-technickej spolupráci.

Článok 13

Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu a výmenu skúseností v oblasti školstva najmä prostredníctvom:

- 1) dohôd o priamej spolupráci medzi vysokými školami, školami a školskými inštitúciami,
- 2) vzájomnej výmeny odborníkov v oblasti riadenia školstva na všetkých stupňoch,

- 3) vzájomnej výmeny žiakov a študentov s cieľom štúdia a ďalšieho vzdelávania, ako aj organizovania študijných pobytov, jazykových kurzov a odborných seminárov,
- 4) vzájomnej výmeny učiteľov a vedeckých pracovníkov vysokých škôl formou študijných pobytov, konzultačných pobytov na riešenie spoločných projektov, účasti na konferenciách, odborných seminároch a prednáškach,
- 5) vzájomnej pomoci pri zriaďovaní a činnosti pobočiek maďarských univerzít v Slovenskej republike a zriaďovaní a činnosti pobočiek slovenských univerzít v Maďarskej republike,
- 6) vzájomnej výmeny učebníc, vysokoškolských učebných textov a ďalších výchovno-vzdelávacích pomôcok, využitia učebných programov a metód, ktoré sú úspešne aplikované v školských inštitúciách štátu druhej zmluvnej strany.

Článok 14

Zmluvné strany budú venovať osobitnú pozornosť pôsobeniu a potrebám katedier maďarského jazyka a literatúry a slovenského jazyka a literatúry na svojich vysokých školách. Ďalej budú recipročne vysielat' do štátu druhej zmluvnej strany lektorov a hosťujúcich profesorov jazyka a literatúry, účastníkov letných kurzov jazyka a literatúry, predovšetkým z radov učiteľov a študentov. Budú si vzájomne vymieňať informácie o publikáciách a odbornej literatúre, potrebné na výučbu jazyka a literatúry v štáte druhej zmluvnej strany.

Zmluvné strany podporujú myšlienku založenia strediska hungaristiky na vybranej univerzite v Slovenskej republike a strediska slovakistiky na vybranej univerzite v Maďarskej republike.

Článok 15

Zmluvné strany budú podporovať proces objektivizovania a zladovania tých častí textov učebníc vydávaných v oboch štátoch, ktoré spracúvajú otázky kultúry, histórie, zemepisu a etnografie oboch štátov a národov. S tým cieľom vytvoria odbornú zmiešanú komisiu, ktorá v súlade s vedeckými poznatkami vypracuje odporúčania s úmyslom zachovať porozumenie a dôveru medzi oboma národmi.

Článok 16

Zmluvné strany budú podporovať úzku spoluprácu pri zapájaní sa do činnosti a účasti v medzinárodných vzdelávacích, vedeckých, kultúrnych, mládežníckych a športových organizáciách a pravidelnú výmenu príslušných skúseností. Ďalej budú podporovať spoločnú účasť aj v programoch Európskej únie a Rady Európy pre dané oblasti a v ďalších medzinárodných programoch.

Článok 17

Zmluvné strany budú podporovať spoluprácu a rozšírenie výmen v oblasti práce s mládežou na základe dohôd medzi príslušnými organizáciami, zabezpečujúcimi túto výmenu.

Článok 18

Zmluvné strany budú podporovať všestranný rozvoj spolupráce v oblasti telesnej výchovy, športu a turistiky na základe priamych dohôd medzi príslušnými organizáciami.

Článok 19

Príslušné orgány štátov zmluvných strán vypracujú na vykonávanie ustanovení tejto dohody rezortné programy spolupráce s uvedením foriem spolupráce, spôsobu ich realizácie a financovania.

Článok 20

Táto dohoda podlieha schváleniu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi oboch zmluvných strán a nadobudne platnosť 60. dňom odo dňa výmeny diplomatických nôt o tomto schválení.

Článok 21

Nadobudnutím platnosti tejto dohody sa vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou skončí platnosť Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o kultúrnej a vedeckej spolupráci podpísanej 22. októbra 1986 v Budapešti.

Článok 22

Zmluvné strany sa zaväzujú realizovať v dobrej viere všetky ustanovenia tejto dohody v súlade so svojimi vnútroštátnymi predpismi a prijatými medzinárodnými záväzkami.

Článok 23

Táto dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú a každá zo zmluvných strán môže dohodu vypovedať so šesťmesačnou (6) výpovednou lehotou.

V prípade skončenia platnosti tejto dohody zostanú neukončené programy výmen, spoločné podujatia alebo projekty uzavreté na jej základe v platnosti na celé dohodnuté obdobie.

Dané v *Budapešti* dňa *16. januára 2003* v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v slovenskom a maďarskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť.

Za vládu
Slovenskej republiky

Za vládu
Maďarskej republiky

Príloha č. 16

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o vzájomnej podpore národnostných menšín v oblasti vzdelávania a kultúry

Vláda Slovenskej republiky a vláda Maďarskej republiky (ďalej len „Strany,“)

vedené snahou prispieť k zachovaniu a rozvíjaniu kultúrnej a jazykovej identity osôb patriacich k národnostným menšinám žijúcim v Slovenskej republike a Maďarskej republike;

v súlade so Zmluvou o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou, podpísanou 19. marca 1995 v Paríži;

nadväzujúc na Dohodu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o spolupráci v oblasti kultúry, školstva, vedy, športu a mládeže podpísanú v Budapešti 16. januára 2003;

v zmysle Spoločného vyhlásenia ministrov zahraničných vecí Slovenskej republiky a Maďarskej republiky v Bratislave zo dňa 19. júla 2003;

pripomínajúc správu Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátskej komisie) z 22. októbra 2001;

so zreteľom na základné princípy Európskej únie, najmä na zásadu zákazu diskriminácie

sa dohodli takto:

Článok 1

Strany súhlasia s tým, že Slovenská republika môže podporovať zachovanie a rozvoj jazykovej a kultúrnej identity slovenskej národnostnej menšiny žijúcej na území Maďarskej republiky, a že Maďarská republika môže podporovať zachovanie a rozvoj jazykovej a kultúrnej identity maďarskej národnostnej menšiny žijúcej na území Slovenskej republiky.

Článok 2

(1) Slovenská strana môže poskytovať podporu na financovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v školských a vzdelávacích inštitúciách zabezpečujúcich výučbu slovenského jazyka alebo výučbu v slovenskom jazyku alebo v oblasti slovenskej kultúry na území Maďarskej republiky

(2) Slovenská strana môže poskytovať podporu študentom vysokých škôl študujúcim na území Maďarskej republiky, ktorá prispeje k zachovaniu a rozvoju kultúrnej alebo jazykovej identity osôb patriacich k slovenskej národnostnej menšine.

(3) Maďarská strana môže poskytovať podporu na financovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v školských a vzdelávacích inštitúciách zabezpečujúcich výučbu maďarského jazyka alebo výučbu v maďarskom jazyku alebo v oblasti maďarskej kultúry na území Slovenskej republiky

(4) Maďarská strana môže poskytovať podporu študentom vysokých škôl študujúcim na území Slovenskej republiky, ktorá prispeje k zachovaniu a rozvoju kultúrnej alebo jazykovej identity osôb patriacich k maďarskej národnostnej menšine.

Článok 3

1) Slovenská strana môže poskytovať pedagógom vyučujúcim na základných, stredných a vysokých školách na území Maďarskej republiky slovenský jazyk alebo v slovenskom jazyku alebo slovenskú kultúru, podporu k účasti na akreditovanom a uznanom pravidelnom ďalšom vzdelávaní organizovanom slovenskými inštitúciami na území Maďarskej republiky.

2) Maďarská strana môže poskytovať pedagógom vyučujúcim na základných, stredných a vysokých školách na území Slovenskej republiky maďarský jazyk alebo v maďarskom jazyku, alebo maďarskú kultúru, podporu k účasti na akreditovanom a uznanom pravidelnom ďalšom vzdelávaní organizovanom maďarskými inštitúciami na území Slovenskej republiky.

Článok 4

(1) Strany pripisujú osobitný význam podpore národnostných menšín v oblasti kultúry so špecifickým dôrazom na rozvoj kultúrnych potrieb a uchovanie kultúrnej a jazykovej identity slovenskej národnostnej menšiny v Maďarskej republike a maďarskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike.

(2) Strany súhlasia s tým, aby spoločenské organizácie založené na území ich štátov, ktorých činnosť smeruje k cieľom uvedeným v odseku 1 mohli prijímať od druhej Strany podporu na svoju činnosť v súlade s právnym poriadkom štátu registrácie.

Článok 5

(1) Podpora uvedená v článku 2 ods. (1) a (2) vo vzťahu k občanom Maďarskej republiky sa bude realizovať prostredníctvom nadácie Zväzu Slovákov v Maďarsku v súlade s právnym poriadkom Maďarskej republiky.

(2) Podpora uvedená v článku 2 ods. (3) a (4) vo vzťahu k občanom Slovenskej republiky sa bude realizovať prostredníctvom Nadácie Pázmány Péter Alapítvány v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Článok 6

Vykonávanie tejto dohody bude posudzovať raz ročne Zmiešaná slovensko-maďarská komisia pre záležitosti menšín v súlade s vnútroštátnymi právnymi poriadkami štátov oboch Strán.

Článok 7

V prípade vzniku sporu o výklad alebo vykonávanie tejto dohody Strany budú postupovať podľa článku 21 Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou, podpísanej 19. marca 1995 v Paríži.

Článok 8

Táto dohoda nadobudne platnosť výmenou diplomatických nôt, ktorými sa potvrdí jej schválenie vládami, a to dňom vyhotovenia druhej diplomatickej nóty.

Článok 9

Táto dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú a každá zo zmluvných strán môže dohodu vypovedať so šesťmesačnou výpovednou lehotou.

Dané v Bruseli, dňa 12. decembra 2003 v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v slovenskom a maďarskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť.

Eduard Kukan
Za vládu Slovenskej republiky
republiky

László Kovács
Za vládu Maďarskej
republiky

365/2004 Z.z.

ZÁKON

z 20. mája 2004

**o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou
a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

Základné ustanovenia

§ 2

- (1) Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, vo výkone práv a povinností v súlade s dobrými mravmi, ako aj v prijímaní opatrení na ochranu pred diskrimináciou, ak je možné prijatie takýchto opatrení požadovať vzhľadom na konkrétne okolnosti a na možnosti osoby, ktorá má povinnosť túto zásadu dodržiavať.
- (2) Diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.
- (3) Priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.
- (4) Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.
- (5) Obťažovanie je také zaobchádzanie s osobou, ktoré táto osoba môže odôvodnene považovať za neprijemné, nevhodné alebo urážlivé a
- a) ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zníženie dôstojnosti tejto osoby alebo vytvorenie nepriateľského, ponižujúceho alebo zstrašujúceho prostredia alebo
- b) ktorého strpenie môže pokladať za podmienku na rozhodnutie alebo výkon práv a povinností vyplývajúcich z právnych vzťahov.
- (6) Pokyn na diskrimináciu je konanie, ktoré spočíva v zneužití podriadenosti osoby na účel diskriminácie tretej osoby.

(7) Nabádanie na diskrimináciu je presvedčanie, utvrdzovanie alebo podnecovanie osoby na diskrimináciu tretej osoby.

(8) Neoprávnený postih je také konanie alebo opomenutie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí

a) s domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou vo svojom mene alebo v mene inej osoby alebo

b) s podaním svedeckej výpovede, vysvetlenia alebo súvisí s inou účasťou tejto osoby v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.

(9) Diskriminácia právnickej osoby je nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k tejto osobe z dôvodov podľa § 6 ods. 1, ak ide o jej členov, spoločníkov, akcionárov, členov jej orgánov, jej zamestnancov, osôb konajúcich v jej mene alebo osôb, v mene ktorých koná táto právnická osoba.

§ 3

(1) Štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby sú povinné dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblastiach ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak by v konkrétnom prípade jej dodržanie bolo alebo mohlo byť v rozpore s opatreniami ustanovenými osobitnými predpismi, 1) potrebnými na zabezpečenie bezpečnosti, vnútorného poriadku, predchádzanie protiprávnej činnosti, zabezpečenie ochrany zdravia alebo ochrany práv, právom chránených záujmov a slobôd osôb.

(2) Pri posudzovaní, či ide o diskrimináciu alebo nie, sa neberie do úvahy, či dôvody, ktoré k nej viedli, vychádzali zo skutočností alebo z mylnej domnienky.

(3) Pri uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania sa použijú ustanovenia tohto zákona a aj osobitných zákonov, ak ustanovujú ďalšie dôvody, na základe ktorých sa diskriminácia zakazuje.

§ 4

(1) Tento zákon sa nevzťahuje na

a) rozdielne zaobchádzanie vyplývajúce z podmienok vstupu a zdržiavania sa cudzincov na území Slovenskej republiky vrátane zaobchádzania s nimi, ktoré ustanovujú osobitné predpisy, 2)

b) rozdielne zaobchádzanie z dôvodu zdravotného postihnutia alebo veku, ktoré vyplýva z ustanovení osobitných predpisov 3) upravujúcich služobný pomer colníkov, príslušníkov ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Národného bezpečnostného úradu, Slovenskej informačnej služby a Hasičského a záchranného zboru.

(2) Ustanoveniami tohto zákona nie je dotknuté právo združovať sa a ani právo na zakladanie odborových organizácií.

§ 5
Zásada rovnakého zaobchádzania
v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, poskytovaní tovarov a služieb a vo
vzdelaní

(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov, služieb a vzdelávania zakazuje diskriminácia osôb z dôvodu ich pohlavia, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania

a) sociálnej pomoci, sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory⁴⁾ a sociálnych výhod,

b) zdravotnej starostlivosti, ⁵⁾

c) vzdelania, ⁶⁾

d) tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami-podnikateľmi.⁷⁾

(3) Diskriminácia z dôvodu rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu je aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu.

(4) Sociálna výhoda je na účely tohto zákona zľava, oslobodenie od poplatkov, peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie poskytované nezávisle od dávok sociálneho zabezpečenia priamo alebo nepriamo určitej skupine fyzických osôb, obvykle s nižšími príjmami alebo vyššími životnými nákladmi, ako majú iné fyzické osoby.

Zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch
a obdobných právnych vzťahoch

§ 6

(1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodu ich pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

(2) Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami fyzických osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach

a) prístupu k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii (ďalej len "zamestnanie") vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania, ⁸⁾

b) výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce v zamestnaní vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania,

c) prístupu k odbornému vzdelávaniu, ďalšiemu odbornému vzdelávaniu a účasti na programoch aktívnych opatrení na trhu práce vrátane prístupu k poradenstvu pre výber zamestnania a zmenu zamestnania⁹) (ďalej len "odborné vzdelávanie") alebo

d) členstva a pôsobenia v organizácii zamestnancov, organizácii zamestnávateľov a v organizáciách združujúcich osoby určitých profesií vrátane poskytovania výhod, ktoré tieto organizácie svojim členom poskytujú.

(3) Za diskrimináciu z dôvodu

a) pohlavia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva, ako aj diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie,

b) rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu,

c) náboženského vyznania alebo viery sa považuje aj diskriminácia z dôvodu vzťahu k osobe určitého náboženského vyznania alebo viery a aj diskriminácia fyzickej osoby bez náboženského vyznania,

d) zdravotného postihnutia sa považuje aj diskriminácia z dôvodu predchádzajúceho zdravotného postihnutia alebo diskriminácia osoby, u ktorej by na základe vonkajších príznakov bolo možné predpokladať, že je zdravotne postihnutá.

§ 7

(1) Nepriamou diskrimináciou z dôvodu zdravotného postihnutia je aj odmietnutie alebo opomenutie zamestnávateľa prijať také opatrenia, ktoré by umožňovali osobe so zdravotným postihnutím prístup k určitému zamestnaniu, k výkonu určitej činnosti v zamestnaní, k funkčnému či inému postupu v zamestnaní alebo prístup k odbornému vzdelávaniu; to neplatí, ak by prijatie takýchto opatrení bolo pre zamestnávateľa neprimerane náročné.

(2) Pri posúdení, či je prijatie opatrení podľa odseku 1 neprimerane náročné, sa berie do úvahy

a) prospech, ktorý by prijatie opatrenia prinieslo osobe so zdravotným postihnutím,

b) finančné možnosti zamestnávateľa vrátane dostupnosti finančnej alebo inej pomoci potrebnej na prijatie opatrenia a

c) možnosť dosiahnuť účel opatrenia podľa odseku 1 iným, náhradným spôsobom.

(3) Za neprimerane náročné sa nepovažuje prijatie takého opatrenia, na ktorého prijatie je zamestnávateľ povinný podľa osobitných predpisov.¹⁰⁾

Prípustné rozdielne zaobchádzanie

§ 8

(1) Diskrimináciou nie je také rozdielne zaobchádzanie, ktoré je objektívne odôvodnené povahou činností vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú,

ak sú rozsah alebo spôsob takéhoto rozdielneho zaobchádzania primerané a nevyhnutné vzhľadom na tieto činnosti alebo okolnosti, za ktorých sú vykonávané.

(2) Ak ide o registrované cirkvi, náboženské spoločnosti a iné právnické osoby, ktorých činnosť súvisí s náboženstvom alebo vierou, nie je diskrimináciou rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, pohlavia, náboženského vyznania alebo viery a zisťovanie sexuálnej orientácie, ak ide o zamestnanie v týchto organizáciách alebo vykonávanie činností pre tieto organizácie. Registrované cirkvi, náboženské spoločnosti a iné právnické osoby, ktorých činnosť súvisí s náboženstvom alebo vierou, môžu vyžadovať, aby osoby, ktoré sú u nich zamestnané alebo pre nich vykonávajú určité činnosti, konali v súlade s ich náboženstvom alebo vierou a v súlade so zásadami a princípmi ich náboženstva alebo viery.

(3) Rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku nie je diskriminácia, ak je objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného cieľa a je na jeho dosiahnutie nevyhnutné a primerané. Diskriminácia z dôvodu veku nie je najmä rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení

a) minimálnej alebo maximálnej vekovej hranice ako podmienky na vstup do zamestnania,

b) osobitných podmienok na prístup k zamestnaniu alebo odbornému vzdelávaniu a osobitných podmienok na výkon zamestnania vrátane odmeňovania a prepúšťania, ak ide o osoby určitej vekovej kategórie alebo osoby s opatrovateľskými povinnosťami a ak je účelom týchto osobitných podmienok podpora pracovného začlenenia týchto osôb alebo ich ochrana,

c) podmienky minimálnej vekovej hranice, odbornej praxe alebo odpracovaných rokov na prístup k zamestnaniu alebo k určitým výhodám v zamestnaní.

(4) V systéme sociálneho zabezpečenia v zamestnaní diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku, ktoré spočíva v ustanovení rôznych vekových hraníc na vznik nároku na určitú dávku v tomto systéme, ako aj v ustanovení rôznych vekových hraníc v tomto systéme pre zamestnancov alebo skupiny zamestnancov, a používanie rôznych spôsobov výpočtu týchto dávok, ktoré sú založené na kritériu veku; to neplatí, ak by súčasne došlo k diskriminácii z dôvodu pohlavia.

(5) Diskriminácia z dôvodu zdravotného postihnutia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré spočíva v ustanovení podmienky zdravotnej spôsobilosti na prístup k zamestnaniu alebo podmienky na výkon určitých činností v zamestnaní, ak to vyžaduje povaha tohto zamestnania alebo činnosti.

(6) Diskriminácia nie je rozdielne zaobchádzanie z dôvodu veku alebo zdravotného postihnutia pri poskytovaní poisťovacích služieb, ak takéto rozdielne zaobchádzanie vyplýva z rozdielnej miery rizika overiteľnej štatistickými alebo obdobnými údajmi a podmienky poisťovacích služieb sú primerané tomuto riziku.

(7) Diskriminácia z dôvodu pohlavia nie je objektívne odôvodnené rozdielne zaobchádzanie

a) spočívajúce v ustanovení rozdielneho dôchodkového veku pre mužov a ženy,

b) ktorého účelom je ochrana tehotných žien alebo matiek.

(8) Na zabezpečenie rovnosti príležitostí v praxi a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania možno prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia na zabránenie znevýhodnenia súvisiaceho s rasovým pôvodom alebo etnickým pôvodom.

Právna ochrana a konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania

§ 9

(1) Každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

(2) Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie.

(3) Ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

(4) Právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov¹²⁾ nie je týmto zákonom dotknuté.

§ 10

(1) V konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania sa účastník môže dať zastupovať aj právnickou osobou,

a) ktorej takéto oprávnenie priznáva osobitný zákon alebo

b) ktorej cieľom činnosti alebo predmetom činnosti je ochrana pred diskrimináciou.

(2) Ak prevezme právnická osoba podľa odseku 1 zastúpenie, poverí niektorého zo svojich členov alebo zamestnancov, aby za zastúpeného v jej mene konal.

§ 11

(1) Konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalobca"). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalovaný").

(2) Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca predloží súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

(3) Na konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania sa vzťahuje Občiansky súdny poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 12

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe.

§ 13

Prechodné ustanovenie

Zamestnávateľ a príslušný orgán odborovej organizácie, ktorí uzavreli kolektívne zmluvy podľa osobitného predpisu, sú povinní uviesť ustanovenia kolektívnych zmlúv do súladu s týmto zákonom do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona; táto povinnosť sa vzťahuje aj na vnútorné predpisy, na vydávanie ktorých je zamestnávateľ oprávnený.

Čl. II

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení zákona č. 136/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 odsek 2 znie:

"(2) Stredisko plní úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd vrátane práv dieťaťa¹⁾ (ďalej len "ľudské práva"). Stredisko na tento účel najmä

- a) monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona, 1aa)
- b) zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike,
- c) uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- d) pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerance spoločnosti,
- e) zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerance,
- f) vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu, 1aa)
- g) poskytuje knižničné služby a
- h) poskytuje služby v oblasti ľudských práv."

Poznámka pod čiarou k odkazu 1aa znie:

"1aa) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).".

2. V § 1 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

"(3) Stredisko je oprávnené zastupovať účastníka v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.1aa)".

Doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 4.

3. V § 1 ods. 4 sa vypúšťajú slová "vrátane práv dieťaťa1)".

4. § 1 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

"(5) Súdny, prokuratúra, iné štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a iné verejnoprávne inštitúcie sú povinné na požiadanie strediska v určenej lehote poskytnúť stredisku informácie o dodržiavaní ľudských práv; ich právo podávať správy o dodržiavaní ľudských práv získané vlastnou činnosťou iným subjektom nie je dotknuté. Stredisko môže o poskytnutie informácií o dodržiavaní ľudských práv požiadať aj mimovládne organizácie, ktoré pôsobia v oblasti ľudských práv, a dohodnúť sa s nimi o spôsobe poskytovania týchto informácií."

5. V § 2 ods. 4 sa slová "Na hospodárenie" nahrádzajú slovami "Na kontrolu hospodárenia".

6. V § 3a ods. 6 sa za písmeno b) vkladá nové písmeno c), ktoré znie:

"c) poveruje výkonom funkcie výkonného riaditeľa iného zamestnanca strediska, ak výkon funkcie výkonného riaditeľa zanikol (§ 3b ods. 5), a to až do zvolenia nového výkonného riaditeľa; rozsah poverenia určí správna rada uznesením, "

Doterajšie písmená c) až f) sa označujú ako písmená d) až g).

7. V § 3a sa odsek 6 dopĺňa písmenami h) až k), ktoré znejú:

"h) schvaľuje správu o stave dodržiavania ľudských práv v Slovenskej republike,

i) schvaľuje ročnú záverečnú správu o činnosti strediska,

j) schvaľuje účtovnú závierku strediska,

k) schvaľuje výročnú správu o hospodárení strediska."

8. V § 3b ods. 1 sa slová "osobami uvedenými v § 3a ods. 1" nahrádzajú slovami "členmi správnej rady".

9. V § 3b ods. 2 sa vypúšťajú slová "dosiahla vek 35 rokov, "

10. V § 3b ods. 4 písm. d) sa vypúšťajú slová "vrátane práv dieťaťa1)".

11. V § 3b ods. 6 písm. d) sa vypúšťajú slová "vrátane práv dieťaťa1)".

Čl. III

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 165/2002 Z. z., zákona č. 408/2002 Z. z., zákona č. 413/2002 Z. z., zákona č. 210/2003 Z. z., zákona č. 461/2003 Z. z. a zákona č. 5/2004 Z. z. sa mení takto:

1. § 13 znie:

"§ 13

(1) Zamestnávateľ je v pracovnoprávných vzťahoch povinný zaobchádzať so zamestnancami v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávných vzťahov osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

(2) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov. Nikto nesmie byť na pracovisku v súvislosti s výkonom pracovnoprávných vzťahov prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného zamestnanca alebo zamestnávateľa sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(4) Zamestnanec má právo podať zamestnávateľovi sťažnosť v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania podľa odsekov 1 a 2; zamestnávateľ je povinný na sťažnosť zamestnanca bez zbytočného odkladu odpovedať, vykonať nápravu, upustiť od takého konania a odstrániť jeho následky.

(5) Zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania alebo nedodržaním podmienok podľa odseku 3, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

2. V § 47 ods. 2 sa slová "upravujúcimi zákaz diskriminácie" nahrádzajú slovami "o zásade rovnakého zaobchádzania".

Čl. IV

Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 131/2002 Z. z., zákona č. 143/2002 Z. z., zákona č. 185/2002 Z. z., zákona č. 411/2002 Z. z., zákona č. 667/2002 Z. z., zákona č. 139/2003 Z. z., zákona č. 267/2003 Z. z., zákona č. 453/2003 Z. z., zákona č. 550/2003 Z. z. a zákona č. 551/2003 Z. z. sa mení takto:

1. V § 3 odseky 2 až 4 znejú:

"(2) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.3b) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Občan, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania pri vstupe do štátnej služby, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.3b)

(4) Štátny zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom3b) alebo sa môže obrátiť na príslušný orgán podľa § 126. V konaní pred príslušným orgánom služobný úrad (§ 7) preukazuje, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania."

Poznámka pod čiarou k odkazu 3b znie:

"3b) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

2. V § 15 ods. 5 druhá veta znie: "Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania.3b)".

Čl. V

Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme sa mení takto:

V § 5 ods. 2 sa druhá veta nahrádza týmto textom: "Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovená osobitným zákonom.12a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia."

Poznámka pod čiarou k odkazu 12a znie:

"12a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. VI

Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 54/1999 Z. z., zákona č. 337/1999 Z. z., zákona č. 417/2000 Z. z., zákona č. 328/2002 Z. z., zákona č. 664/2002 Z. z., zákona č. 251/2003 Z. z. a zákona č. 464/2003 Z. z. sa dopĺňa takto:

Za § 5 sa vkladá § 5a, ktorý znie:

"§ 5a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a colníkom pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.1a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(2) Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého. Colník nesmie byť v súvislosti s výkonom štátnej služby prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného colníka alebo nadriadeného sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(3) Občan pri vstupe do štátnej služby alebo colník, ktorí sa domnievajú, že ich práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môžu sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.1a)

(4) Služobný úrad alebo nadriadený nesmie colníka postihovať alebo znevýhodňovať preto, že colník uplatňuje svoje práva vyplývajúce zo služobného pomeru."

Poznámka pod čiarou k odkazu 1a znie:

"1a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. VII

Zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení zákona č. 10/2000 Z. z., zákona č. 400/2000 Z. z., zákona č. 263/2002 Z. z., zákona č. 320/2002 Z. z., zákona č. 321/2002 Z. z., zákona č. 512/2002 Z. z. a zákona č. 545/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Za § 4 sa vkladá § 4a, ktorý znie:

"§ 4a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do vojenskej služby a vojakom pri výkone vojenskej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.9a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia. Ustanovenia § 5 až 7 tým nie sú dotknuté.

(2) Občan pri vstupe do vojenskej služby alebo vojak pri výkone vojenskej služby, ktorí sa domnievajú, že ich práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môžu sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.9a)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 9a znie:

"9a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

2. V § 181 ods. 1 sa slová "§ 15" nahrádzajú slovami "§ 13, 15".

3. V § 181 ods. 2 sa slová "§ 15" nahrádzajú slovami "§ 13, 15".

Čl. VIII

Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení zákona č. 58/1999 Z. z., zákona č. 181/1999 Z. z., zákona č. 356/1999 Z. z., zákona č. 224/2000 Z. z., zákona č. 464/2000 Z. z., zákona č. 241/2001 Z. z., zákona č. 98/2002 Z. z., zákona č. 328/2002 Z. z., zákona č. 422/2002 Z. z., zákona č. 659/2002 Z. z., zákona č. 212/2003 Z. z., zákona č. 178/2004 Z. z. a zákona č. 201/2004 Z. z. sa dopĺňa takto:

Za § 2 sa vkladá § 2a, ktorý znie:

"§ 2a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a policajtom pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.1) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(2) Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého. Policajt nesmie byť v súvislosti s výkonom štátnej služby prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného policajta alebo nadriadeného sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(3) Občan pri vstupe do štátnej služby alebo policajt, ktorí sa domnievajú, že ich práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môžu sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.1)

(4) Služobný úrad alebo nadriadený nesmie policajta postihovať alebo znevýhodňovať preto, že policajt uplatňuje svoje práva vyplývajúce zo služobného pomeru."

Poznámka pod čiarou k odkazu 1 znie:

"1) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Doterajší odkaz 1 a poznámka pod čiarou k odkazu 1 sa označujú ako odkaz 1a a poznámka pod čiarou k odkazu 1a.

Čl. IX

Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení zákona č. 438/2002 Z. z., zákona č. 666/2002 Z. z., zákona č. 424/2003 Z. z., zákona č. 451/2003 Z. z., zákona č. 462/2003 Z. z. a zákona č. 215/2004 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Doterajší text § 16 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 až 5, ktoré znejú:

"(2) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a príslušníkom pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom. 10a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého. Príslušník nesmie byť v súvislosti s výkonom štátnej služby prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného príslušníka alebo nadriadeného sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(4) Občan pri vstupe do štátnej služby alebo príslušník, ktorí sa domnievajú, že ich práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môžu sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom. 10a)

(5) Služobný úrad alebo nadriadený nesmie príslušníka postihovať alebo znevýhodňovať preto, že príslušník uplatňuje svoje práva vyplývajúce zo služobného pomeru."

Poznámka pod čiarou k odkazu 10a znie:

"10a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

2. V § 20 ods. 2 druhá veta znie: "Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania. 10a)".

3. V § 193 sa za slová "použijú primerane ustanovenia" vkladajú slová "§ 13" a za ne sa vkladá čiarka.

Čl. X

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 216/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 123/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 290/1996 Z. z., zákona č. 288/1997 Z. z., zákona č. 379/1997 Z. z., zákona č. 70/1998 Z. z., zákona č. 76/1998 Z. z., zákona č. 126/1998 Z. z., zákona č. 129/1998

Z. z., zákona č. 140/1998 Z. z., zákona č. 143/1998 Z. z., zákona č. 144/1998 Z. z., zákona č. 161/1998 Z. z., zákona č. 178/1998 Z. z., zákona č. 179/1998 Z. z., zákona č. 194/1998 Z. z., zákona č. 263/1999 Z. z., zákona č. 264/1999 Z. z., zákona č. 119/2000 Z. z., zákona č. 142/2000 Z. z., zákona č. 236/2000 Z. z., zákona č. 238/2000 Z. z., zákona č. 268/2000 Z. z., zákona č. 338/2000 Z. z., zákona č. 223/2001 Z. z., zákona č. 279/2001 Z. z., zákona č. 488/2001 Z. z., zákona č. 554/2001 Z. z., zákona č. 261/2002 Z. z., zákona č. 284/2002 Z. z., zákona č. 506/2002 Z. z., zákona č. 190/2003 Z. z., zákona č. 219/2003 Z. z., zákona č. 245/2003 Z. z., zákona č. 423/2003 Z. z., zákona č. 515/2003 Z. z., zákona č. 586/2003 Z. z. a zákona č. 602/2003 Z. z. sa dopĺňa takto:

Za § 5 sa vkladá § 5a, ktorý znie:

"§ 5a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým osobám v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.24f) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(2) Osoba, ktorá sa domnieva, že jej práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom.24f)

(3) Živnostenský úrad nesmie osobu postihovať alebo znevýhodňovať preto, že táto uplatňuje svoje práva vyplývajúce z tohto zákona."

Poznámka pod čiarou k odkazu 24f znie:

"24f) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. XI

Zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení zákona č. 669/2002 Z. z., zákona č. 458/2003 Z. z., zákona č. 462/2003 Z. z., zákona č. 548/2003 Z. z. a zákona č. 561/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 20 ods. 3 druhá veta znie: "Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovená osobitným zákonom.14a)."

Poznámka pod čiarou k odkazu 14a znie:

"14a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

2. V § 20 ods. 3 sa na konci pripája táto veta: "V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka,

politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia."

Čl. XII

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 191/2004 Z. z. sa mení takto:

§ 14 vrátane nadpisu znie:

"§ 14

Právo na prístup k zamestnaniu

(1) Právo na prístup k zamestnaniu je právo občana, ktorý chce pracovať, môže pracovať a hľadá zamestnanie, na služby zamerané na poskytovanie pomoci pri

a) hľadani vhodného zamestnania,

b) vzdelávaní a príprave pre trh práce potrebnej na uplatnenie na trhu práce.

(2) Občan má právo na prístup k zamestnaniu bez akýchkoľvek obmedzení v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom.20a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Uplatňovanie práv a povinností vyplývajúcich z práva na prístup k zamestnaniu musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého občana. Nikto nesmie byť v súvislosti s uplatňovaním práva na prístup k zamestnaniu prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného občana na úrad alebo na zamestnávateľa sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(4) Občan má právo podať úradu sťažnosť v súvislosti s porušením práv a povinností ustanovených v odsekoch 1 až 3; úrad je povinný na sťažnosť občana bez zbytočného odkladu odpovedať, vykonať nápravu, upustiť od takého konania a odstrániť jeho následky.

(5) Úrad nesmie občana postihovať alebo znevýhodňovať preto, že občan uplatňuje svoje práva vyplývajúce z práva na prístup k zamestnaniu.

(6) Občan, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania práv podľa odsekov 1 až 5, môže sa domáhať podľa osobitného zákona právnej ochrany na súde.20a)

(7) Občan má právo slobodne si zvoliť zamestnanie a vykonávať ho na celom území Slovenskej republiky alebo si môže zabezpečiť zamestnanie v zahraničí."

Poznámka pod čiarou k odkazu 20a znie:

"20a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 209/2002 Z. z., zákona č. 401/2002 Z. z., zákona č. 442/2003 Z. z., zákona č. 465/2003 Z. z. a zákona č. 528/2003 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 55 sa za odsek 1 vkladajú nové odseky 2 až 5, ktoré znejú:

"(2) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým uchádzačom a študentom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní ustanovenou osobitným zákonom.35a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého uchádzača alebo študenta. Uchádzač alebo študent nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného uchádzača, študenta, učiteľa, výskumného alebo umeleckého pracovníka alebo iného zamestnanca vysokej školy sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(4) Uchádzač alebo študent, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať podľa osobitného zákona právnej ochrany na súde.35a)

(5) Vysoká škola alebo fakulta nesmie uchádzača alebo študenta postihovať alebo znevýhodňovať preto, že uchádzač alebo študent uplatňuje svoje práva podľa tohto zákona."

Poznámka pod čiarou k odkazu 35a znie:

"35a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Doterajšie odseky 2 a 3 sa označujú ako odseky 6 a 7.

Zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení zákona č. 567/2001 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 1 ods. 2 sa na konci pripája táto veta:

"Na prístup k ďalšiemu vzdelávaniu sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania.1a)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 1a znie:

"1a) § 55 ods. 2 až 5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov."

Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení zákona č. 188/1988 Zb., zákona č. 171/1990 Zb., zákona č. 522/1990 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 230/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 231/1994 Z. z., zákona č. 6/1998 Z. z., zákona č. 5/1999 Z. z., zákona č. 229/2000 Z. z., zákona č. 216/2001 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 506/2001 Z. z., zákona č. 334/2002 Z. z., zákona č. 408/2002 Z. z., zákona č. 553/2003 Z. z., zákona č. 596/2003 Z. z. a zákona č. 207/2004 Z. z. sa dopĺňa takto:

1. V § 2 ods. 2 prvá veta znie: "Školy uvedené v odseku 1 okrem základných škôl, základných škôl s materskou školou, špeciálnych základných škôl, praktických škôl, odborných učilíšť, učilíšť a gymnázií sa môžu na návrh zriaďovateľa spájať splynutím do združenej strednej školy."

2. Za § 4a sa vkladá § 4b, ktorý znie:

"§ 4b

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým uchádzačom a žiakom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní ustanovenou osobitným zákonom. 1da) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(2) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého uchádzača alebo žiaka. Uchádzač alebo žiak nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného uchádzača, žiaka, učiteľa alebo iného zamestnanca školy podľa § 2 alebo § 33a sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(3) Uchádzač alebo žiak, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať podľa osobitného zákona právnej ochrany na súde. 1da)

(4) Základná škola alebo stredná škola nesmie uchádzača alebo žiaka postihovať alebo znevýhodňovať preto, že uplatňuje svoje práva podľa tohto zákona."

Poznámka pod čiarou k odkazu 1da znie:

"1da) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

3. V § 7 odsek 5 znie:

"(5) Výchova a vzdelávanie sa uskutočňujú aj v združených stredných školách, ktoré vznikli splynutím stredných odborných škôl a stredných odborných učilíšť, spravidla s rovnakým alebo obdobným obsahom odborného vzdelávania, s cieľom efektívne riadiť výchovno-vzdelávací

proces, skvalitňovať odborné vzdelávanie a skvalitňovať využívanie personálneho a materiálneho zabezpečenia týchto škôl."

4. § 10 sa vypúšťa.

5. V § 19 ods. 2 sa vypúšťa slovo "spravidla".

6. Za § 32 sa vkladajú nové § 32a, § 32b, § 32c, ktoré vrátane nadpisov znejú:

"Formy školskej integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v základných školách a v stredných školách

§ 32a

Školská integrácia a formy školskej integrácie

(1) Školská integrácia je výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (§ 3 ods. 2) v triedach škôl podľa tohto zákona okrem tried v špeciálnych školách.

(2) Formy školskej integrácie sú:

a) integrácia v špeciálnych triedach, pri ktorej sa žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vzdelávajú v základnej škole alebo strednej škole v samostatných triedach. Časť vyučovania sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; na vyučovaní sú prítomní učitelia oboch tried. Niektoré vyučovacie predmety môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy,

b) individuálna integrácia, pri ktorej sú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zaraďovaní do tried a výchovných skupín s ostatnými žiakmi školy a sú vzdelávaní podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, pričom učebné osnovy a výchovné postupy sú prispôbené ich potrebám.

(3) Špeciálne triedy v základných školách a špeciálne triedy v stredných školách sa zriaďujú spravidla pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, s rovnakým druhom postihnutia.

§ 32b

(1) Integrovaný žiak je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý bol prijatý do základnej školy alebo strednej školy, na základe písomného vyjadrenia zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva, 4c) po poradenským zariadením vykonaných diagnostických vyšetreniach. Žiak s vývinovými poruchami učenia alebo správania môže byť evidovaný a vykázaný ako integrovaný aj na základe písomného vyjadrenia pedagogicko-psychologickej poradne.4d)

(2) Rozhodnutie o prijatí žiaka do základnej školy alebo strednej školy vydáva riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonných zástupcov, písomného vyjadrenia zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva, 4c) po dôkladnom oboznámení sa s diagnózou a prognózou žiaka, po prerokovaní s pedagógmi, ktorí budú žiaka vzdelávať, po prerokovaní v

pedagogickej rade školy a po zabezpečení nevyhnutných materiálovo-technických a odbornopersonálnych podmienok.

(3) Riaditeľ školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom(4e) alebo zariadením špeciálnopedagogického poradenstva(4c) pred prijatím žiaka vytvorí podmienky na integrované vzdelávanie žiaka, úpravu triedy a školy, vybavenie kompenzačnými pomôckami, prípadne ďalšie požiadavky na zabezpečenie požadovanej úrovne integrovanej výchovy a vzdelávania žiaka.

(4) Súčasťou povinnej dokumentácie individuálne integrovaného žiaka je individuálny výchovno-vzdelávací program žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom alebo zariadením špeciálnopedagogického poradenstva(4c) vypracuje a priebežne dopĺňa triedny učiteľ.

(5) Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje základné informácie o žiakovi, o osobitostiach vplyvu jeho diagnózy a prognózy na výchovno-vzdelávací proces, o požiadavkách na úpravy prostredia triedy, učebných postupov, organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu, učebných plánov a učebných osnov, zabezpečení kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci.

(6) Riaditeľ školy zodpovedá a v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom(4e) alebo zariadením špeciálnopedagogického poradenstva(4c) zabezpečuje, aby u integrovaných žiakov neprichádzalo k bezdôvodnému znižovaniu požiadaviek a aby nároky kladené na žiaka boli v súlade s jeho možnosťami.

(7) Pri hodnotení alebo klasifikácii prospechu a správania integrovaného žiaka sa prihliada na možnosti žiaka vyplývajúce z jeho diagnózy.

(8) Pre integrované vzdelávanie v špeciálnych triedach v základných školách a v stredných školách platia rovnaké predpisy a pravidlá ako pre výchovu a vzdelávanie v špeciálnych školách príslušného typu.

(9) Obsah vzdelávania individuálne integrovaných žiakov s mentálnym postihnutím vychádza z učebných osnov pre špeciálnu základnú školu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

§ 32c

Práva a povinnosti účastníkov školskej integrácie

(1) Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na individuálny prístup vo výchove a vzdelávaní rešpektujúci jeho schopnosti a zdravotný stav, na vyučovanie pedagógom s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou, 4f) na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a zdravom prostredí, na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému a duševnému násiliu.

(2) Výkonom práv integrovaného žiaka nemôžu byť obmedzené práva ostatných účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu.

(3) Zákonný zástupca integrovaného žiaka pravidelne konzultuje problematiku vzdelávania integrovaného žiaka s triednym učiteľom, so školským špeciálnym pedagógom, 4e) prípadne so zariadením špeciálnopedagogického poradenstva.4c)

(4) Riaditeľ základnej školy alebo strednej školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom(4e) alebo zariadením špeciálnopedagogického poradenstva(4c) oboznámi príslušných zamestnancov školy s dôsledkami a možným vplyvom diagnózy integrovaného žiaka na výchovno-vzdelávací proces, s individuálnym výchovno-vzdelávacím programom, upozorní na potrebu kompenzačných a iných pomôcok, ktoré bude žiak v škole používať, a zabezpečí ich dostupnosť a vhodné priestory na ich uskladnenie."

Poznámky k odkazom pod čiarou 4c až 4f znejú:

"4c) § 22 zákona č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.

4d) § 21 zákona č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4e) § 25 ods. 2 zákona č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

4f) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov."

7. V § 33 sa vypúšťa nadpis "Pomocná škola".

8. § 34a sa dopĺňa odsekom 6, ktorý znie:

"(6) Vzdelávanie pedagogických zamestnancov detí a mládeže podľa odseku 1 odborne, organizačne, metodicky a finančne zabezpečuje ministerstvo školstva."

9. V § 58a sa doterajší text označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

"(2) V základných školách, v základných umeleckých školách, učilištiach, stredných školách, špeciálnych školách a v školských zariadeniach v rámci výchovnovzdelávacej činnosti a mimo výchovno-vzdelávacej činnosti nie je povolená činnosť, ktorá smeruje alebo priamo nabáda k rasovej a etnickej nenávisti, národnostnej a náboženskej neznášanlivosti, a nie je povolené ani ovplyvňovanie sexuálnej orientácie, ktorá je v rozpore s ľudskou dôstojnosťou a s tradičnými hodnotami európskej kultúry, a podnecovanie ku xenofóbii."

Čl. XVI

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 551/2003 Z. z., zákona č. 600/2003 Z. z., zákona č. 5/2004 Z. z., zákona č. 43/2004 Z. z. a zákona č. 186/2004 Z. z. sa mení takto:

V § 6 odseky 3 a 4 znejú:

"(3) Poistencom patria práva pri výkone sociálneho poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom.23a)

(4) Poistenec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.23a)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 23a znie:

"23a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. XVII

Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení zákona č. 389/1998 Z. z., zákona č. 155/1999 Z. z., zákona č. 450/2000 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 507/2002 Z. z., zákona č. 534/2002 Z. z., zákona č. 724/2002 Z. z., zákona č. 453/2003 Z. z., zákona č. 599/2003 Z. z., zákona č. 45/2004 Z. z., zákona č. 141/2004 Z. z. a zákona č. 191/2004 Z. z. sa dopĺňa takto:

Za § 4 sa vkladá § 4a, ktorý znie:

"§ 4a

(1) Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom.6a)

(3) Ten, kto sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.6a)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 6a znie:

"6a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. XVIII

Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 447/2002 Z. z., zákona č. 534/2002 Z. z. a zákona č. 463/2003 Z. z. sa mení takto:

V § 113 odseky 5 a 6 znejú:

"(5) Policajtovi, policajtke, profesionálnemu vojakovi, profesionálnej vojačke, vojakovi prípravnej služby a vojačke prípravnej služby patria práva pri výkone sociálneho zabezpečenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v sociálnom zabezpečení ustanovenou osobitným zákonom.47a)

(6) Ak sa policajt, policajтка, profesionálny vojak, profesionálna vojačka, vojak prípravnej služby alebo vojačka prípravnej služby domnievajú, že ich práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môžu sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.47a)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 47a znie:

"47a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. XIX

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona č. 140/1998 Z. z., zákona č. 241/1998 Z. z., zákona č. 80/2000 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 553/2001 Z. z., zákona č. 118/2002 Z. z., zákona č. 131/2002 Z. z., zákona č.

219/2002 Z. z., zákona č. 450/2002 Z. z., zákona č. 457/2002 Z. z., zákona č. 138/2003 Z. z., zákona č. 445/2003 Z. z., zákona č. 528/2003 Z. z., zákona č. 578/2003 Z. z. a zákona č. 215/2004 Z. z. sa dopĺňa takto:

Doterajší text § 4 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 až 5, ktoré znejú:

"(2) Právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa zaručuje rovnako každej osobe v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti ustanovenou osobitným zákonom.2aa) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodov pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu inej osoby. Osoba nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv prenasledovaná ani inak postihovaná za to, že podá na inú osobu, zdravotníckeho pracovníka, lekára, zdravotnícke zariadenie alebo ďalšie zariadenie v zdravotníctve, sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(4) Osoba, ktorá sa domnieva, že jej práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.2aa)

(5) Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nesmie osobu postihovať alebo znevýhodňovať preto, že osoba uplatňuje svoje práva podľa tohto zákona."

Poznámka pod čiarou k odkazu 2aa znie:

"2aa) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)."

Čl. XX

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 58/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 231/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 304/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 376/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z., zákona č. 202/1997 Z. z., zákona č. 332/1997 Z. z., zákona č. 124/1998 Z. z., zákona č. 11/1999 Z. z., zákona č. 56/1999 Z. z., zákona č. 151/1999 Z. z., zákona č. 242/2000 Z. z., zákona č. 245/2000 Z. z., zákona č. 448/2000 Z. z., zákona č. 233/2001 Z. z., zákona č. 505/2001 Z. z., zákona č. 553/2001 Z. z., zákona č. 118/2002 Z. z., zákona č. 291/2002 Z. z., zákona č. 457/2002 Z. z., zákona č. 534/2002 Z. z., zákona č. 671/2002 Z. z., zákona č. 138/2003 Z. z., zákona č. 442 /2003 Z. z., zákona č. 578/2003 Z. z. a zákona č. 345/2004 Z. z. sa dopĺňa takto:

§ 26 sa dopĺňa odsekmi 5 a 6, ktoré znejú:

"(5) Poistencovi patria práva pri výkone zdravotného poistenia rovnako v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti ustanovenou osobitným zákonom.13hi)

(6) Poistenec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.13hi)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 13hi znie:

"13hi) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).".

Čl. XXI

Zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z., zákona č. 137/1998 Z. z., zákona č. 310/1999 Z. z., zákona č. 128/2002 Z. z., zákona č. 414/2002 Z. z., zákona č. 529/2002 Z. z. a zákona č. 469/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 6 odsek 1 znie:

"(1) Predávajúci je povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní tovarov a služieb ustanovenú osobitným zákonom.7b) Predávajúci najmä nesmie odmietnuť predat' spotrebiteľovi výrobky, ktoré má vystavené alebo inak pripravené na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktoré je v jeho prevádzkových možnostiach; nesmie takisto viazať predaj výrobkov alebo poskytnutie služieb na predaj iných výrobkov alebo poskytnutie iných služieb, pokiaľ nejde o obmedzenie rovnaké pre všetky prípady a v obchodnom styku obvyklé. To neplatí v prípadoch, v ktorých spotrebiteľ nespĺňa podmienky, ktoré musí spĺňať podľa osobitných predpisov.7b)".

Poznámka pod čiarou k odkazu 7b znie:

"7b) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).".

2. § 6 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

"(4) Spotrebiteľ, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.7b)".

Čl. XXII

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa mení a dopĺňa takto:

V § 8 sa za odsek 6 vkladá nový odsek 7, ktorý znie:

"(7) Ustanovenie platné pre uhrádzanie cestovných nákladov pre zákonného zástupcu žiaka základnej školy podľa odseku 6 možno využiť aj pre žiakov špeciálnych základných škôl.".

Doterajší odsek 7 sa označuje ako odsek 8.

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha k zákonu č. 365/2004 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE

1. Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa ustanovuje zásada rovnakého zaobchádzania medzi osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 180, 19/07/2000).

2. Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 303, 02/12/2000).

3. Smernica Rady 96/97/ES z 20. decembra 1996, ktorá mení a dopĺňa smernicu 86/378/EHS o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 046, 17/02/1997).

1) Napríklad ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení zákona č. 515/2003 Z. z., zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení zákona č. 166/2003 Z. z.

2) Napríklad zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 606/2003 Z. z.

3) Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov. Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov. Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.

4) Napríklad zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

5) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

6) Napríklad zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení zákona č. 567/2001 Z. z.

7) Napríklad zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov.

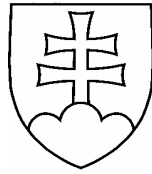
8) Napríklad Zákonník práce, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

9) Napríklad zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 191/2004 Z. z.

10) Napríklad zákon č. 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 191/2004 Z. z., § 143 ods. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

11) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.

12) Napríklad § 41 ods. 9 Zákonníka práce.

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ústavný súd Slovenskej republiky

**Hlavná 72
042 65 Košice**

V Bratislave 14. septembra. 2004

N á v r h

podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky

Navrhovateľ: vláda Slovenskej republiky
zastúpená JUDr. Danielom Lipšicom,
podpredsedom vlády Slovenskej republiky
a ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky

na začatie konania
o súlade právneho predpisu

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 37 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

podáva návrh na začatie konania o súlade

§ 8 ods. 8 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej len „antidiskriminačný zákon“)

s **článkom 1 ods. 1 ústavy**

a

článkom 12 ods. 1 prvá veta a ods. 2 ústavy v spojení s čl. 35 ods. 1 až 3, čl. 36, čl. 37 ods. 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 42 ústavy

I.

Namietaný nesúlad § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Podľa článku 1 ods. 1 ústavy

Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona znie:

Na zabezpečenie rovnosti príležitostí v praxi a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania možno prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia na zabránenie znevýhodneniu súvisiaceho s rasovým pôvodom, alebo etnickým pôvodom.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky

„Jedným z definíčných princípov právneho štátu je právna istota. Požiadavkou právnej istoty je, aby zákony v právnom štáte boli pochopené dostatočne a aby umožňovali ich adresátom urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii. Nejasnosť, viacvýznamovosť a vágnosť pojmu ... vytvára stav právnej neistoty, čím sa dostáva do rozporu s čl. 1 ústavy.

...

Požiadavka, aby všeobecne záväzné právne predpisy spĺňali kritériá zrozumiteľnosti, a to osobitne vtedy, ak sa nimi zakazujú určité formy správania sa, predstavuje významný faktor eliminovania možnosti ich svojvoľného, účelového, nejednotného alebo iného nežiaduceho vykladania a uplatňovania príslušnými orgánmi verejnej moci (právny predpis má presne definovať správanie sa príslušných subjektov, ktoré chce obmedziť).“.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 19/98, publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 318/1998 Z. z. dňa 23. 10. 1998).

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona porušuje princíp právnej istoty vo viacerých smeroch.

A) Zo znenia § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona nie je zrejmy účel osobitných vyrovnávacích opatrení a nie sú jasne definované ani podmienky, na základe ktorých môžu byť osobitné vyrovnávacie opatrenia prijaté.

Predmetné ustanovenie umožňuje prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia vtedy, ak sa ich prijatím dosiahne alebo sa môže dosiahnuť „zabezpečenie rovnosti príležitostí v praxi“ a „zabezpečenie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania“. Ide o kumulatívne podmienky, na základe ktorých môžu byť osobitné vyrovnávacie opatrenia prijaté, a ktoré zároveň ustanovujú „účel“, na ktorý je možné osobitné vyrovnávacie opatrenia prijať.

Prvou podmienkou prijatia týchto opatrení je, že majú sledovať „zabezpečenie rovnosti príležitostí v praxi“. Ustanovením podmienky na prijatie týchto opatrení a zároveň účelu „zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi“ implikuje § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona, že rovnosť príležitostí má dve roviny – teoretickú (ustanovenú zákonom) a praktickú (pri aplikácii, resp. používaní zákona). Vzhľadom na to, že antidiskriminačný zákon nedefinuje rovnosť príležitostí v praxi a teda nedefinuje ani, kedy je táto rovnosť porušená, môžeme konštatovať, že **§ 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona ustanovuje možnosť v konkrétnej situácii na základe voľnej úvahy, bez akýchkoľvek zákonných kritérií a pre neznámeho adresáta (osobu, ktorá bude § 8 ods. 8 aplikovať, resp. používať) rozhodnúť o tom, že nie je zabezpečená rovnosť príležitostí v praxi a prijať opatrenia, ktorých obsah nie je zrejmy na to, aby táto „nerovnosť príležitostí v praxi“ bola odstránená, resp. „rovnosť príležitostí v praxi“ bola zabezpečená.**

„Zabezpečenie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania“ je druhou podmienkou na prijatie osobitných vyrovnávacích opatrení. Podľa § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona je každá fyzická osoba alebo právnická osoba povinná dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v zákonom ustanovených oblastiach (oblasti podľa § 5 a 6 antidiskriminačného zákona). Túto povinnosť vyjadruje antidiskriminačný zákon explicitne a pre prípady jej nedodržania ustanovuje prostriedky právnej ochrany v § 9 až 11. Vychádzajúc z definície zásady rovnakého zaobchádzania (§ 2 ods. 1) antidiskriminačný zákon ustanovuje aj povinnosť prevencie (prijímať opatrenia na ochranu pred diskrimináciou). **Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona však mimo prostriedkov právnej ochrany umožňuje neznámemu adresátovi prijať opatrenia, ktorých obsah nie je zrejmy na to, aby bola zásada rovnakého zaobchádzania dodržiavaná, pričom nie je zrejme, či ide o prijímanie opatrení ak došlo k porušeniu predmetnej zásady alebo o preventívne opatrenia.**

Cieľom antidiskriminačného zákona je, aby ak dôjde k porušeniu povinnosti dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania súd takéto porušenie vyriešol a uložil povinnosť nápravy (v rozsahu podľa § 9 ods. 2 a 3). **Vysloviť porušenie zásady rovnakého zaobchádzania teda umožňuje antidiskriminačný zákon len súdu a v riadnom konaní, kde je porušenie tejto zásady predmetom dokazovania. § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona zveruje bez akýchkoľvek kritérií a neznámemu adresátovi oprávnenie prejedikovať alebo rozhodnúť, že by mohlo dôjsť alebo došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, čím zasahuje do právomoci súdu a do režimu, ktorý zákon predpokladá ako režim „nápravy a sankcií“ ak k porušeniu tejto zásady dôjde.**

Zabezpečenie rovnosti príležitostí v praxi a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania sú kumulatívnymi podmienkami na prijatie osobitných vyrovnávacích opatrení. Z vyššie uvedeného však vyplýva, že nie je jasné, kedy dôjde k naplneniu týchto podmienok a na

základe akých kritérií a kto bude o „nerovnosti príležitostí v praxi“ a o „nedodržiavani zásady rovnakého zaobchádzania“ rozhodovať. **Potenciálni adresáti tejto normy budú teda rozhodovať bez jasných kritérií a teda aj nejednotne, keďže § 8 ods. 8 ponecháva rozhodnutie v tak závažnej veci, ako je možný zásah do základných práv a slobôd, čisto na ľubovôľu a úvahu osôb, aplikujúcich toto ustanovenie.**

B) Adresát, resp. osoba, ktorá je oprávnená prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia podľa § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona nie je zrejmy.

Jednou z požiadaviek kladených na zákon a na jednotlivé normy, ktoré zákon obsahuje, je zrozumiteľnosť a jasný obsah ustanovení a s tým spojená najmä jasná a zrozumiteľná adresnosť zákona, resp. jeho noriem. § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona nespĺňa tieto požiadavky, pretože nedefinuje oprávnený subjekt. Vyjadrením „možno prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia“ dáva toto oprávnenie každému a nikomu zároveň – z dikcie predmetného ustanovenia vyplýva, že osobitné vyrovnávacie opatrenia môže prijať ktorákoľvek fyzická osoba alebo právnická osoba.

Takéto určenie, resp. neurčenie osoby, ktorá je oprávnená prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia je neprijateľné najmä z toho dôvodu, že môže ísť, a vo väčšine prípadov zrejme aj pôjde, o orgány verejnej moci – či už orgány územnej samosprávy alebo štátne orgány. Tieto môžu v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy konať len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. **Nie je možné, aby oprávnenie orgánu verejnej moci prijímať opatrenia, navyše opatrenia v oblasti základných práv a slobôd podľa druhej hlavy ústavy, bolo ustanovené bez toho, aby bola jasne určená príslušnosť – teda ktorý orgán a za akých podmienok môže osobitné vyrovnávacie opatrenia prijať.**

C) Nie je zrejmy rozsah osobitných vyrovnávacích opatrení a teda ani ich obsah.

„Požiadavkou právnej istoty je, aby zákony v právnom štáte boli pochopené dostatočne a aby umožňovali ich adresátom urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 19/98, publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 318/1998 Z. z. dňa 23. 10. 1998).

Rovnako musí byť zákon terminologicky presný a jednotný. Možno v ňom používať len správne a v právnom poriadku ustálené pojmy a správnu právnu terminológiu. Nový pojem treba v právnom predpise právne vymedziť, resp. definovať jeho obsah.

V ustanovení § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona sa používa pojem „osobitné vyrovnávacie opatrenia“, ktorý však nie je ani v antidiskriminačnom zákone, ani v inom zákone definovaný – ide o pojem, ktorého obsah nie je známy. Z ustanovenia cieľa, ktorý majú tieto opatrenia dosiahnuť, je možné odvodiť, že má ísť o opatrenia, ktoré majú odstrániť znevýhodnenie súvisiace s rasovým pôvodom alebo etnickým pôvodom, pričom však naďalej zostáva nejasný obsah týchto opatrení.

Nejasnosť a chýbajúca definícia tohto pojmu, resp. chýbajúci aspoň demonštratívny výpočet či naznačenie obsahu a limitov týchto osobitných vyrovnávacích opatrení **dostávajú osoby, ktoré budú tieto opatrenia prijímať do stavu právnej neistoty, keďže ani z výkladu pojmu nie je zrejme, čo môže byť obsahom „osobitných vyrovnávacích opatrení“ a ako sa majú realizovať.**

Nejasnosť, viacvýznamovosť a vágnosť pojmu „osobitné vyrovnávacie opatrenia“ teda vytvára stav interpretačnej neistoty, čo je v rozpore s princípom právnej istoty zakotveným v čl. 1 ods. 1 ústavy. **Táto nejasnosť a vágnosť pojmu je o to závažnejšia, že oblasti, v ktorých by sa mali osobitné vyrovnávacie opatrenia prijímať, patria medzi oblasti základných práv a slobôd podľa druhej hlavy ústavy a z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby bol jasne ustanovený obsah a rozsah, ako aj podmienky, za ktorých sa budú osobitné vyrovnávacie opatrenia prijímať, keďže ich prijatím môže dôjsť k obmedzeniu či modifikácii základných práv a slobôd iných osôb.**

Osobami oprávnenými prijímať osobitné vyrovnávacie opatrenia podľa antidiskriminačného zákona budú aj orgány verejnej moci, čo v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy vyžaduje, aby tieto orgány konali len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. **Vzhľadom na požiadavku čl. 2 ods. 2 je nevyhnutné, aby zákon jasne a jednoznačne, bez možnosti nejednotného a účelového výkladu, ustanovil podmienky, spôsob prijímania a obsah osobitných vyrovnávacích opatrení, ako aj osoby, ktoré sú oprávnené tieto opatrenia prijímať.**

Stav, ktorý vznikol tým, že § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona nedefinuje pojem „osobitné vyrovnávacie opatrenia“, a teda ani neustanovuje, čo je obsahom týchto opatrení, aké sú podmienky na ich prijatie a čo je možné považovať za osobitné vyrovnávacie opatrenie, je stavom, ktorý je v rozpore s princípom právnej istoty. Tento stav neumožňuje oprávneným osobám, a teda ani orgánom verejnej moci, konať pri prijímaní osobitných vyrovnávacích opatrení spôsobom a v rozsahu ustanovenom zákonom, keďže zákon žiaden spôsob ani rozsah neustanovuje. Je zrejmé, že **§ 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona ponecháva o.i. aj orgánom verejnej moci možnosť konať na základe vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia, čo je v rozpore s princípom právnej istoty.**

„Právnej istote ako nedielnej súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ústavy preto nezodpovedá taký stav (situácia), ktorý by orgánu štátu umožňoval konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a tiež iným ako zákonom ustanoveným postupom.“ (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 3/98, publikované v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 49/1998 Z. z. dňa 24. 2. 1998).

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona tým, že neustanovuje, čo je obsahom osobitných vyrovnávacích opatrení, aké sú podmienky na ich prijatie a čo je možné považovať za osobitné vyrovnávacie opatrenie, zároveň otvára priestor pre nejednotné rozhodovanie v prípadoch, ktoré sú druhovo rovnaké. **Vágnosť a interpretačná nejasnosť predmetného ustanovenia umožňuje, aby v druhovo rovnakých prípadoch boli prijaté odlišné osobitné vyrovnávacie opatrenia, resp. aby v jednom prípade boli tieto opatrenia prijaté a v inom, druhovo rovnakom prípade nie.**

Zákon nemá dávať priestor na odlišný postup v druhovo rovnakých prípadoch, ale má obsahovať len také ustanovenia, ktoré sa vzťahujú rovnako na prípady, ktoré sú druhovo rovnaké, ako to konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky: *„Ústavná norma, podľa ktorej „zákonné obmedzenia ústavných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky“, zaväzuje zákonodarcu na jej rešpektovanie pri prijímaní zákona a ďalej všetky subjekty verejnej správy, aby v rámci svojej rozhodovacej, resp. aplikačnej praxe dôsledne postupovali v súlade s ňou. Preto zákon môže obsahovať iba také obmedzenia, ktoré sa rovnako vzťahujú na všetky individuálne (konkrétne) prípady, ktoré sú druhovo*

rovnaké.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/95 z 3. apríla 1996, uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, pod č. 131/1996)

D) Kritériá, resp. podmienky, ktorými je ustanovený cieľ osobitných vyrovnávacích opatrení a v podstate aj okruh osôb, v prospech ktorých sa môžu osobitné vyrovnávacie opatrenia prijímať, sú nejasné, vágne a nedefinované.

Cieľom osobitných vyrovnávacích opatrení podľa § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona má byť odstránenie znevýhodnenia súvisiaceho s rasovým pôvodom alebo etnickým pôvodom.

Ústavný súd Slovenskej republiky už konštatoval, že „*Článok 12 ods. 2 ústavy zabezpečuje univerzálnosť rovnosti v základných právach a slobodách všetkých, a to bez ohľadu na odlišnosti spočívajúce v ich osobe a postavení. Odlišnosti, ktoré ústava vo vzťahu k zachovaniu rovnosti v základných právach a slobodách akceptuje, sa týkajú pohlavia, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia, ktoré je potrebné v konkrétnom prípade rešpektovať v snahe neporušiť princíp univerzálnosti rovnosti. Jednotlivé skutočnosti, ktoré môžu byť dôvodom prirodzenej nerovnosti ľudí sú preto upravené v ústave príkladmo a dávajú priestor na to, aby nikto nemohol byť z týchto dôvodov poškodzovaný, zvýhodňovaný alebo znevýhodňovaný. ... Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy je označované aj ako ustanovenie upravujúce zákaz diskriminácie a na druhej strane zákaz zvýhodňovania v konkrétnom základnom práve a slobode každého, komu toto právo náleží.*“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 37/95 z 12. septembra 1996, uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, pod č. 286/1996)

Atribúty rasy alebo príslušnosti k národu či etniku teda môžu byť dôvodom prirodzenej nerovnosti medzi ľuďmi. Ústava však zakazuje, aby boli dôvodom na poškodzovanie, znevýhodňovanie alebo zvýhodňovanie osôb, ktoré tieto atribúty naplňajú pred osobami, ktoré ich nenaplňajú. V jednotlivých oblastiach, ktoré spadajú do jeho vecnej pôsobnosti to deklaruje aj antidiskriminačný zákon, keďže ustanovuje povinnosť dodržiavať v predmetných oblastiach zásadu rovnakého zaobchádzania – ide o zabezpečenie univerzálnej rovnosti bez ohľadu na spomínané dôvody prirodzenej nerovnosti. **Keďže základným cieľom antidiskriminačného zákona je zamedziť tomu, aby o.i. rasový či etnický pôvod boli dôvodom na znevýhodňovanie či zvýhodňovanie osôb, nemajú osobitné vyrovnávacie opatrenia zmysel pre zabezpečenie univerzálnej rovnosti.**

Cieľ vyrovnávacích opatrení, tak ako ho implikuje § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona, sa dá vysvetliť aj tým spôsobom, že existujú určité objektívne znevýhodnenia súvisiace s rasovým či etnickým pôvodom, ktoré automaticky diskvalifikujú osoby určitej rasy či etnika pri prístupe k jednotlivým právam či pri ich realizácii, a osobitné vyrovnávacie opatrenia majú slúžiť na to, aby mohli vôbec svoje práva v zákonom ustanovených oblastiach realizovať. Ak by sme však prijali tento cieľ predmetného ustanovenia, potom sa dostávame do rozporu s čl. 12 ods. 1 prvá veta ústavy, ktorá hovorí, že „*Ľudia sú si rovní v dôstojnosti i v právach.*“. **Takýto cieľ osobitných vyrovnávacích opatrení by zároveň implikoval, že osoby určitej rasy alebo etnika, o ktorých tak rozhodne neznámy adresát na základe nejasných a vágnych podmienok, sú „menejcenné“, resp. nie sú rovné osobám inej rasy či etnika. Všeobecný princíp rovnosti však vyjadruje rovnosť všetkých ľudí v dôstojnosti a právach bez ohľadu na ich príslušnosť k rase alebo etnickej skupine.**

Ako navrhovateľ konštatoval vyššie, zo znenia § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona vyplýva, že cieľom osobitných vyrovnávacích opatrení je zabránenie znevýhodneniu súvisiacemu s rasovým pôvodom alebo etnickým pôvodom. Z toho je zrejmé, že adresátmi osobitných vyrovnávacích opatrení budú osoby určitého rasového pôvodu alebo etnického pôvodu, ktoré sú práve, a len z dôvodov ich rasového alebo etnického pôvodu, znevýhodnené.

V zmysle čl. 12 ods. 3 má každý právo rozhodovať o svojej národnosti a ovplyvňovanie tohto rozhodovania sa zakazuje. Znamená to, že každý má právo rozhodnúť sa kedykoľvek, ku ktorej národnosti patrí. Navrhovateľ má za to, že ustanovenie čl. 12 ods. 3 je potrebné vykladať extenzívne, teda že každý má právo rozhodovať aj o tom, ku ktorej etnickej skupine patrí. Keďže pojem „národnosť“ je pojmom užším ako pojem „etnikum“, tak každá národnostná skupina a národnostná príslušnosť je súčasťou určitej etnickej skupiny, resp. príslušnosti k etnickej skupine. **Ak sa teda prijmú osobitné vyrovnávacie opatrenia pre osoby určitej etnickej príslušnosti, nie je možné vylúčiť z týchto opatrení nikoho, kto sa k danej etnickej príslušnosti prihlási. Inými slovami by išlo o osobitné vyrovnávacie opatrenia, ktoré by sa vzťahovali na všetkých, pretože nie je možné zakázať komukoľvek, aby sa hlásil k určitej etnickej skupine, resp. etnickej príslušnosti.** Kritérium etnickej príslušnosti je teda kritériom zbytočným pokiaľ ide o priznanie určitých práv, keďže v praxi toto kritérium pravdepodobne nebude plniť účel, ktorý chcel zákonodarca dosiahnuť.

Zákonodarca teda na základe nedefinovaného kritéria a teda nejasného určenia ustanovil okruh osôb, v prospech ktorých je možné prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia a ktoré z dôvodov príslušnosti k rase, resp. rasového pôvodu alebo z dôvodov príslušnosti k etnickej skupine, resp. etnického pôvodu budú oprávnené tieto opatrenia využívať, resp. uplatňovať si práva a zvýhodnenia z nich vyplývajúce.

E) Požiadavka, aby všeobecne záväzné právne predpisy spĺňali kritériá zrozumiteľnosti predstavuje významný faktor eliminovania možnosti ich svojvoľného, účelového, nejednotného alebo iného nežiadúceho vykladania a uplatňovania (právny predpis má presne definovať správanie sa príslušných subjektov).

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona, ako vyplýva z vyššie uvedeného, je nezrozumiteľné a nejasné. Formulácia tohto ustanovenia vytvára stav, ktorý umožňuje jeho rôznorodý a účelový výklad, čím sa zakladá stav právnej neistoty. **Navyše táto interpretačná nejasnosť a právna neistota bude pôsobiť v tak citlivej a zásadnej oblasti, akou bezpochyby sú základné práva a slobody,** čo len zvyšuje nevyhnutnosť jasnej a zrozumiteľnej úpravy, bez možností rôznorodého a účelového výkladu.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhovateľ zastáva názor, že ani na základe všeobecného interpretačného pravidla, t. j. čl. 152 ods. 4 ústavy, nie je v danom prípade možné vytvoriť stav právnej istoty u adresátov citovanej právnej normy o správaní, ktorým naplnia, resp. neporušia jej obsah. § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona je preto podľa názoru navrhovateľa v rozpore s článkom 1 ods. 1 ústavy.

II.

Namietaný nesúlad § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona s čl. 12 ods. 1 prvá veta a ods. 2 ústavy v spojení s čl. 35 ods. 1 až 3, čl. 36, čl. 37 ods. 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 42 ústavy.

Článok 12 ods. 1 a 2 ústavy znie:

„(1) *Ludia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.*

(2) *Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.“.*

Samotná systematika, resp. zaradenie ustanovenia § 8 ods. 8 v antidiskriminačnom zákone naznačuje povahu osobitných vyrovnávacích opatrení. § 8 totiž upravuje prípustné rozdielne zaobchádzanie, teda výnimky zo zákazu diskriminácie. Ide o také rozdielne zaobchádzanie, ktoré by mohlo byť považované za diskrimináciu, ale antidiskriminačný zákon ho pripúšťa v určitých oblastiach a z konkrétnych dôvodov len vtedy, ak je to v danom prípade odôvodniteľné sledovaním legitímneho cieľa a primerané dosiahnutiu tohto cieľa.

Zaradenie osobitných vyrovnávacích opatrení do § 8 naznačuje, že ide o výnimku zo zákazu diskriminácie (prípustné zvýhodnenie), ktorého odôvodnenie má spočívať v kumulatívnom splnení vágnych podmienok zabezpečenia rovnosti príležitostí v praxi a dodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania, **pričom sa toto rozdielne zaobchádzanie (zvýhodnenie) pripúšťa len z dôvodu rasového pôvodu alebo etnického pôvodu, bez požiadavky na naplnenie podmienky primeranosti či legitímneho odôvodnenia v konkrétnej situácii.**

Je tu však vnútorný rozpor, keďže ustanovenia § 8 ods. 1 až 7 antidiskriminačného zákona predstavujú výnimky zo zásady rovnakého zaobchádzania a nie ustanovenia, ktorých aplikáciou sa má dosiahnuť rovnaké zaobchádzanie. Oproti tomu § 8 odsek 8, okrem toho, že je výnimkou zo zásady rovnakého zaobchádzania, v prvom rade ustanovuje možnosť prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia, ktorých aplikáciou sa má dosiahnuť samotný cieľ zákona – teda dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosť v právach.

Ustanovenie § 8 odsek 8 inými slovami hovorí, že na to, aby sa zaobchádzalo s osobami určitej rasy alebo etnika rovnako ako s inými, je v určitých (antidiskriminačným zákonom nedefinovaných situáciách) možné prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia. **Uvedené ustanovenie teda implikuje, že osoby určitej rasy alebo etnika sú v určitých prípadoch a za splnenia určitých podmienok (ktoré však zákon nedefinuje) z objektívnych príčin diskvalifikované a bez vyrovnávacích opatrení nemajú, resp. by nemali možnosť prístupu k svojim právam a ich realizácii – v tomto prípade aj základným právam uvedeným nižšie.** Ustanovenie § 8 odsek 8 teda ide proti zásade rovnosti ľudí v dôstojnosti a v právach, keďže hovorí, že táto rovnosť bude dosiahnutá len prijatím osobitných vyrovnávacích opatrení.

Osobitné vyrovnávacie opatrenia teda môžeme považovať za určité osobitné právo, ktorého **adresátom nie sú konkrétne osoby s konkrétnym znevýhodnením v konkrétnej**

situácii, ale určité rasové alebo etnické skupiny bez ohľadu na to, či ich jednotliví príslušníci alebo osoby, ktoré napĺňajú kritérium danej rasy či etnicity, sú skutočne znevýhodnení. Samotná formulácia § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona, ktorá hovorí, že „možno prijať osobitné vyrovnávacie opatrenia na zabránenie znevýhodneniu súvisiaceho s rasovým pôvodom, alebo etnickým pôvodom“ umožňuje, aby práve kritérium rasy alebo etnického pôvodu bolo dôvodom na „nerovnaké“, resp. preferenčné podmienky pri prístupe a realizácii predmetných základných práv. **Vzhľadom na vyššie namietanú vágnosť a nejasnosť ustanovenia § 8 ods. 8 sa otvárajú možnosti na akékoľvek zvýhodnenie, či už ide o systém kvót alebo iné automatické zvýhodňovanie.**

Článok 12 ods. 1 ustanovuje zásadu rovnosti ľudí v dôstojnosti a v právach – teda priznáva rovnaké práva všetkým ľudským bytostiam.

Článok 12 ods. 2 ústavy zabezpečuje univerzálnosť rovnosť v základných právach a slobodách všetkých, a to bez ohľadu na odlišnosti spočívajúce v ich osobe a postavení. Odlišnosti, ktoré ústava vo vzťahu k zachovaniu rovnosti v základných právach a slobodách akceptuje, sa týkajú pohlavia, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia, ktoré je potrebné v konkrétnom prípade rešpektovať v snahe neporušiť princíp univerzálnosti rovnosti. Jednotlivé skutočnosti, ktoré môžu byť dôvodom prirodzenej nerovnosti ľudí sú preto upravené v ústave príkladmo a dávajú priestor na to, aby nikto nemohol byť z týchto dôvodov poškodzovaný, zvýhodňovaný alebo znevýhodňovaný.

Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy je označované aj ako ustanovenie upravujúce zákaz diskriminácie a na druhej strane zákaz zvýhodňovania v konkrétnom základnom práve a slobode každého, komu toto právo náleží.

Diskriminácia, t. j. poškodzovanie alebo znevýhodňovanie, prípadne preferencia (zvýhodňovanie) má svoj odraz v takom porušení rovnosti základného práva alebo slobody, ktoré je späté práve s atribútom prirodzenej nerovnosti a je zrejmé, že dôvodom porušenia rovnosti je len táto skutočnosť.

Ústava teda v čl. 12 ods. 2 zakazuje kohokoľvek zvýhodniť v spojení so základnými právami a slobodami. *„Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má všeobecný, deklaratórny charakter a nie charakter základného ľudského práva a slobody. Jeho použitie sa možno dovoľávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd uvedených v ústave.“* (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 17/99 z 22. septembra 1999).

Z ustanovení § 5 ods. 2 a § 6 ods. 2 antidiskriminačného zákona vyplýva, že zásada rovnakého zaobchádzania sa uplatňuje len v spojení s právami ustanovenými osobitnými zákonmi, ktoré upravujú spoločenské vzťahy v oblastiach vecnej pôsobnosti antidiskriminačného zákona.

Z dikcie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona vyplýva, že sa vzťahuje na všetky oblasti, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti antidiskriminačného zákona – teda vo všetkých týchto oblastiach je možné prijímať osobitné vyrovnávacie opatrenia.

Pre namietanie rozporu § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona s čl. 12 ods. 2 ústavy je teda potrebné preukázať, že § 8 ods. 8 sa vzťahuje na základné práva a slobody. Vzhľadom na to, že ustanovenie § 8 ods. 8 sa vzťahuje na všetky oblasti vecnej pôsobnosti antidiskriminačného zákona, podľa § 5 a 6 antidiskriminačného zákona je potrebné preukázať, že tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na práva, ktoré patria medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy.

Všetkých základných práv a slobôd, ktorých sa antidiskriminačný zákon dotýka je možné domáhať sa v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy v medziach zákonov, ktoré vykonávajú predmetné články ústavy, zakotvujúce jednotlivé základné práva a slobody. Uvádzame teda, ktorých základných práv a slobôd sa antidiskriminačný zákon dotýka, v ktorých osobitných zákonoch sú predmetné vzťahy upravené a teda v ktorých oblastiach základných práv a slobôd je možné vzhľadom na § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona prijímať osobitné vyrovnávacie opatrenia.

Ustanovenia § 5 a 6 antidiskriminačného zákona sa vzťahujú o.i. na

a) oblasť tzv. „sociálnych práv“ – základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a 2 ústavy

§ 5 ods. 2 písm. a) konkretizuje, že ide o oblasti

- sociálnej pomoci – podľa zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
- sociálneho poistenia – podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- štátnej sociálnej podpory – napríklad podľa zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

b) oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti a prístupu k nej – základných práv podľa čl. 40 ústavy

Oblasť práv, ktorú antidiskriminačný zákon v § 5 ods. 2 písm. b) charakterizuje ako oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti a prístupu k nej upravujú napríklad

- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov
- zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

c) oblasť vzdelania – spolu s ďalšími súvisiacimi právami ide o základné práva podľa čl. 42 ústavy

Obsahom tohto práva je jednak právo na bezplatné základné a stredné vzdelanie (čl. 42 ods. 2 ústavy) ako aj právo na vzdelanie vysokoškolské podľa schopností občana a možnosti spoločnosti (čl. 42 ods. 2 ústavy). Obsah pojmu vzdelanie, tak ako vyplýva z Dohovoru o zákaze diskriminácie v oblasti vzdelania a ako ho definoval Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. PL ÚS 5/93 z 18. mája 1994, zahŕňa

- i. všetky formy vzdelania, a to základné, stredné, vysokoškolské, všeobecné a odborné vzdelanie,
- ii. prístup k vzdelaniu a poskytovanie určitej úrovne a kvality vzdelania (aby každý mal rovnaký prístup k vzdelaniu a dostalo sa mu rovnakej úrovne a kvality vzdelania bez akejkoľvek diskriminácie),
- iii. podmienky, za ktorých sa umožňuje prístup k vzdelaniu.

Oblasť práv, ktorú antidiskriminačný zákon v § 5 ods. 2 písm. c) charakterizuje ako oblasť poskytovania vzdelávania a prístupu k nemu upravujú napríklad

- zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.

d) oblasť pracovnoprávnych a obdobných právnych vzťahov ako aj právnych vzťahov s nimi súvisiacich – základné práva podľa čl. 35 ods. 1 až 3, čl. 36, čl. 37 ods. 2 ústavy

Antidiskriminačný zákon konkretizuje o aké právne vzťahy ide v § 6 ods. 2. Ide o

- i. prístup k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii (ďalej len „zamestnanie“), vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania, (základné práva podľa čl. 35 ods. 1 až 3 ústavy)
- ii. výkon zamestnania a podmienky výkonu práce v zamestnaní, vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania, (základné práva podľa čl. 36 ústavy)
- iii. prístup k odbornému vzdelávaniu, ďalšiemu odbornému vzdelávaniu a účasti na programoch aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane prístupu k poradenstvu pre výber zamestnania a zmenu zamestnania (základné práva podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 42 ods. 1 ústavy)
- iv. členstvo a pôsobenie v organizácii zamestnancov, organizácii zamestnávateľov a v organizáciách združujúcich osoby určitých profesií, vrátane poskytovania výhod, ktoré tieto organizácie svojim členom poskytujú. (základné práva podľa čl. 37 ods. 2 ústavy)

Oblasť, ktorú antidiskriminačný zákon v § 6 ods. 2 charakterizuje ako oblasť pracovnoprávnych vzťahov, obdobných právnych vzťahov a právnych vzťahoch s nimi súvisiacich upravujú napríklad

- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme
- zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že antidiskriminačný zákon sa dotýka viacerých základných práv a slobôd podľa druhej hlavy ústavy. Základné práva a slobody sa podľa čl. 12 ods. 2 ústavy zaručujú všetkým, bez ohľadu na o.i. aj rasu alebo príslušnosť k etnickej skupine. Nikoho teda nie je možné v súvislosti s prístupom a realizáciou základných práv a slobôd poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať z dôvodu rasy alebo etnickej príslušnosti. Čl. 12 ods. 2 ústavy teda zakazuje z dôvodov tam uvedených nielen negatívnu diskrimináciu (znevýhodňovanie a poškodzovanie), ale aj tzv. „pozitívnu“ diskrimináciu (zvyhodňovanie).

Čl. 34 ústavy obsahuje určité osobitné práva pre občanov patriacich k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám. Obdobne tak čl. 38 obsahuje určité osobitné práva pre ženy, mladistvých a osoby zdravotne postihnuté. Môžeme povedať, že ide o ustanovenia, ktoré predstavujú v prípade národnostných menšín a etnických skupín určité osobitné práva, resp. v prípade žien, mladistvých a osôb zdravotne postihnutých tzv. „pozitívnu“ diskrimináciu (prípustné zvýhodnenie) v ústavou explicitne ustanovených oblastiach. Taktiež je možné konštatovať, že **ústava nepozná výnimku zo zákazu zvýhodňovania v základných právach a slobodách z dôvodu príslušnosti k určitej rase.**

Vychádzajúc z toho môžeme povedať, že čl. 12 ods. 2 ústavy, ktorý ustanovuje o.i. aj zákaz zvýhodňovania v spojení so základnými právami a slobodami má výnimky – ustanovenia umožňujúce určitú formu zvýhodnenia, resp. osobitného práva, avšak tieto výnimky sú v ústave explicitne ustanovené.

Vychádzajúc z hierarchie právnych predpisov a z požiadavky súladu zákonov s ústavou, nie je možné, aby zákon ako právny predpis nižšej právnej sily ustanovil výnimky zo zákazu ustanoveného ústavou ako právnym predpisom vyššej právnej sily. Mimo ústavou ustanovených výnimiek, teda mimo ústavou predpokladaných foriem tzv. „pozitívnej“ diskriminácie, nie je možné ustanoviť ďalšie formy tzv. „pozitívnej“ diskriminácie, resp. prípustného zvýhodnenia z dôvodov, z ktorých zakazuje zvýhodňovanie čl. 12 ods. 2 ústavy.

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona umožňuje zvýhodnenie vo vyššie uvedených základných právach na základe kritéria príslušnosti k rase, ktoré ústava nepripúšťa podľa čl. 12 ods. 2 ústavy. Rovnako tak § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona umožňuje zvýhodnenie vo vyššie uvedených základných právach na základe kritéria príslušnosti k etnickej skupine. Ústava ustanovuje osobitné práva pre občanov patriacich k etnickým skupinám a tieto práva sú ustanovené v čl. 34, avšak § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona umožňuje zvýhodnenie na základe príslušnosti k etnickej skupine v základných právach, ktoré ústava nepripúšťa – ktoré ide nad rámec čl. 34 a teda je v zmysle čl. 12 ods. 2 zakázané.

Ak je v právnom predpise zakotvené odlišné zaobchádzanie s odlišnými jednotlivcami, musí existovať legitímny dôvod pre takúto diferenciaciu. Odlišnosť spočívajúca v rasovom pôvode alebo etnickom pôvode však nie je legitímnym dôvodom na preferenčné zaobchádzanie. Je totiž dôvodom, ktorý ústava výslovne zakazuje. Preferenčné zaobchádzanie a priori posilňuje bežné stereotypy, že určité skupiny nie sú schopné dosiahnuť úspech, resp. využívať svoje práva bez osobitnej ochrany, osobitného zvýhodnenia založeného na charakteristike, ktorá nemá žiadnu súvislosť s osobnou hodnotou každej ľudskej bytosti. Tzv. „pozitívna“ diskriminácia vysiela signál o podradenosti určitej skupiny, ktorá by sa za rovnakých šancí „nevedela presadiť“. Osobitné vyrovnávacie opatrenia ponížujú ľudskú dôstojnosť a jedinečnosť všetkých, na ktorých sa vzťahujú. Sú nespravodlivé v princípe aj v praxi, pretože rozdeľujú spoločnosť a vytvárajú kasty.

Ústavný súd Slovenskej republiky v spojitosti s prístupom k voleným a iným verejným funkciám (ako základným právom podľa čl. 30 ods. 4 ústavy) vyslovil vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 19/98, že *„Právnym predpisom akejkoľvek právnej sily, ale ani aplikačnou praxou orgánov verejnej správy nemožno zvýhodňovať alebo znevýhodňovať niektoré skupiny občanov oproti iným skupinám v možnostiach ich prístupu k voleným a iným verejným funkciám z dôvodu rasy, jazyka, viery a náboženstva, politického a iného verejného zmýšľania, národného alebo*

sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine, k majetku a postaveniu a pod.“ a rovnako, že „Ústava Slovenskej republiky neobsahuje ustanovenie, výkladom ktorého by bolo možné odôvodniť postup umožňujúci obmedziť alebo modifikovať základné práva občana za účelom zlepšenia postavenia príslušníkov národnostných menšín alebo etnických skupín.“.

Zastávame názor, že rovnaká situácia nastáva aj pokiaľ ide o základné práva, ktorých sa dotýka antidiskriminačný zákon. Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona **zvýhodňuje pri prístupe k vyššie uvedeným základným právam z dôvodu rasového pôvodu a etnického pôvodu a tým obmedzuje, resp. dotýka sa práv iných občanov len z dôvodu zlepšenia postavenia príslušníkov určitej rasy alebo etnickej skupiny. Na základe vyššie uvedeného zastáva navrhovateľ názor, že § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona je v rozpore s čl. 12 ods. 2 ústavy v spojení s článkami ustanovujúcimi predmetné základné práva a slobody – teda čl. 35 ods. 1 až 3, čl. 36, čl. 37 ods. 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 42**

III.

Na základe vyššie uvedeného právneho stavu navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky prijal tento

n á l e z

Ustanovenie § 8 ods. 8 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) **nie je** v súlade s čl. 1 ods. 1 a s čl. 12 ods. 1 prvá veta a ods. 2 v spojení s čl. 35 ods. 1 až 3, čl. 36, čl. 37 ods. 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 42 Ústavy Slovenskej republiky.

IV.

Zároveň navrhovateľ podľa § 38 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

navrhuje pozastaviť účinnosť

§ 8 ods. 8 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

Navrhovateľ na základe dôvodov uvedených v častiach I. a II. tohto návrhu **navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o pozastavení účinnosti § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona až do rozhodnutia vo veci samej vzhľadom na to, že ďalšie uplatňovanie § 8 ods. 8 môže ohroziť základné práva alebo slobody druhej hlavy ústavy.**

Ako navrhovateľ uvádza vyššie, ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona sa vzťahuje a má pôsobiť v oblastiach, ktoré sú oblasťami základných práv a slobôd podľa druhej hlavy ústavy.

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona je podľa názoru navrhovateľa v rozpore s princípom právnej istoty, keďže formulácia tohto ustanovenia umožňuje jeho rôznorodý a účelový výklad. Ani na základe všeobecného interpretačného pravidla, t. j. čl. 152 ods. 4 ústavy, nie je v danom prípade možné vytvoriť stav právnej istoty u adresátov citovanej právnej normy o správaní, ktorým naplnia, resp. neporušia jej obsah.

Navrhovateľ zastáva názor, že bez toho, aby bolo zrejmé a jasné, kedy sú splnené podmienky na prijatie osobitných vyrovnávacích opatrení, kto je oprávnený ich prijať, aký je ich obsah a rozsah a tiež ktoré osoby môžu tieto opatrenia a práva z nich využívať, resp. akým spôsobom sa preukazuje splnenie podmienok na prístup k právam a zvýhodneniam z týchto opatrení, nie je možné prijímať osobitné vyrovnávacie opatrenia a teda používať § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona. V opačnom prípade by nejasnosť, nezrozumiteľnosť a vágnosť ustanovenia § 8 ods. 8, ktoré sa vzťahuje na základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy, spôsobili ohrozenie základných práv a slobôd iných osôb.

Ustanovenie § 8 ods. 8 antidiskriminačného zákona podľa názoru navrhovateľa zvýhodňuje určité skupiny osôb pri prístupe k základným právam a slobodám, uvedeným v časti II. tohto návrhu, z dôvodu rasového pôvodu a etnického pôvodu a tým obmedzuje, resp. dotýka sa práv iných občanov len z dôvodu zlepšenia postavenia príslušníkov určitej rasy alebo etnickej skupiny. Aj vzhľadom na to, že predmetné ustanovenie je aj nejasné, vágne a nezrozumiteľné, vytvára sa stav, ktorý umožňuje prijať také osobitné vyrovnávacie opatrenia, ktoré obmedzia alebo porušia základné práva a slobody iných osôb.

Dôvody pozastavenie účinnosti predmetného ustanovenia § 8 ods. 8 sú podľa navrhovateľa o to silnejšie, že možnosť efektívnej nápravy v prípade, ak dôjde prijatím osobitných vyrovnávacích opatrení k porušeniu základných práv a slobôd iných osôb, je veľmi obmedzená, resp. nie je možná. **Osobitné vyrovnávacie opatrenia prijaté na základe**

nejasného, nezrozumiteľného a vágneho ustanovenia § 8 ods. 8, ktoré nemajú žiadny zákonný limit a ani určený obsah, môžu v konkrétnych prípadoch spôsobiť znevýhodnenie iných osôb v prístupe k ich základným právam a slobodám, a to bez možnosti nápravy vzniknutého stavu.

Ustanovenie § 8 ods. 8 nie je takým ustanovením antidiskriminačného zákona, bez ktorého by bol tento zákon nepoužiteľný. **Pozastavením účinnosti § 8 ods. 8 je možné, aby antidiskriminačný zákon naďalej plnil svoj cieľ, t. j. zabezpečenie a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania. Aj z dôvodu, že používanie antidiskriminačného zákona tým nebude znemožnené, zastáva navrhovateľ názor, že by bolo potrebné účinnosť § 8 ods. 8 pozastaviť až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.**